

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

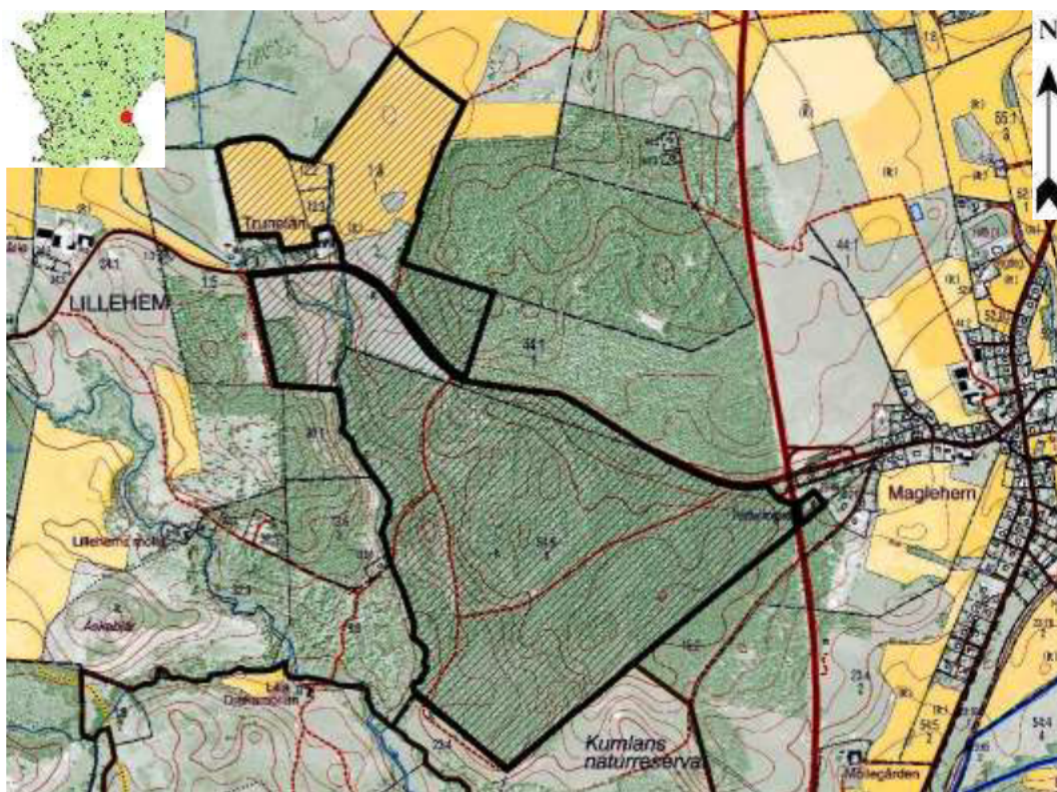
Beslut om bildande av naturreservatet Maglehem i Kristianstads kommun, Skåne län

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Med stöd av 3 § Förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, (bilaga 4).

Skala 1:10 000 © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Beslut NR Maglehem.docx

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	010-224 10 00 vx	010-224 11 00	102-2847	skane@lansstyrelsen.se	www.lansstyrelsen.se/skane
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A					

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Maglehem
Kommun	Kristianstad
Dos-ID	1107827
Gränser	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Lillehem 12:2, 12:3, del av Lillehem 1:8, Maglehem 44:1, 54:5 och del av samfälligheten Lillehem S:3 Kristianstads kommun
Markägarkategori	Enskilda och samfällt
Läge	Området är beläget cirka 29 km söder om Kristianstad
Kartblad	Topografisk karta: 2D NO Tomelilla Ekonomisk karta: 2D 6i
Koordinat centralpunkt	X: 445500 Y: 6180700 (SWEREF 99)
Naturgeografisk region	Nr 7, Skånes sediment och horstområde
Vattenförekomst	Julebodaån SE 618519-139144
Inskrivna nyttjanderätter	Finns i akten
Gemensamhetsanläggningar	Finns i akten
Areal	Cirka 105,5 hektar, varav vatten cirka 0,2 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen Skåne

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, och att skydda, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets kulturpräglade naturmiljöer såsom torra hedar, rikkärr, kalkfuktäng och sandstäpp samt upplöjda områden med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras, återställas och nyskapas. Områdets ädellövskog och lövsumpskog ska bevaras och återställas. Områdets vattenmiljöer ska bevaras, återställas och nyskapas. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas, återställas och nyskapas. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att:

- Avverka barrskog och omföra merparten av området till öppen och trädklädd betesmark, med dungar och solitärer av framförallt ek och bok samt enstaka tallar och sälg samt med buskage av främst hassel, hagtorn, slån och rosor.
- Bevara, restaurera och utveckla torr hed, artrik låglandsgräsmark, sandstäpp, rikkärr, kalkfuktäng, ädellövskog och lövsumpskog.

- Införa, på mindre områden, årligen ambulerande åkerbruk uppe på platån, bestående av odling av gamla sorter, ex svedjeråg inkl. ogräsarter.
- Fortsatt och utökad hävd av området med bete, främst nöt och häst, bränning och slåtter. I restaureringssyfte använda får eller getter för att reducera uppslag av björnbär.
- Återskapa sandblottor.
- Införa ambulerande stängsel för att periodvis betesfreda delar av området.
- Bevara områdets hydrologi.
- Avverka barrskog för att restaurera en flerskiktad ädellövskog med inslag av tall. I området ska det finnas gläntor och delar av ska betas.
- Bevara och restaurera lövsumpskog och låta beta delar av lövsumpskogen.
- Genom försiktig naturvårdsinriktad gallring, främst ringbarkning, skapa död och döende ved i ädellöv- och lövsumpskogen.
- Gynna i området förekommande habitatlistad¹, rödlistad² eller sällsynt art och i synnerhet de som är sandknutna och slåttergynnade.
- Inplantera för området lämpliga hotade och sällsynta arter, i synnerhet sandstärps- och slåttergynnade arter.
- Succesivt ta bort eventuellt främmande arter av träd och buskar.
- Anlägga vatten för att gynna bl.a. groddjur i närområdet,
- Anlägga enklare vandringsleder och rastplatser.

¹ Arter som förekommer i Rådets direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter,

² Arter som är förtecknade enligt Artdatabanken som rödlistade i Sverige.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, muddra, borra, schakta, dika eller fylla ut,
2. uppföra byggnad, mast, luftledning, vindkraftverk eller annan anläggning,
3. anordna upplag annat än tillfälligt för områdets skötselbehov,
4. gödsla, jordförbättra, eller använda kemiska bekämpningsmedel,
5. omföra nuvarande betesmarker till kultiverade betesmarker,
6. plantera eller så gräs, buskar och träd,

7. avverka träd och buskar, gallra, röja, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,
8. nysätta tryckimpregnerade stängselstolpar,
9. släppa betesdjur under tidsperioden den 1 december till 31 mars, för Davidskärr och väster därom liggande mark på Lillehem 1:8, enligt bilaga 3, för övrig betesmark släppa betesdjur under tidsperioden den 1 december till 15 maj,
10. utlägga strö eller dylikt, stödutfodra, låta djur som används för hävd av området som är under behandling med långtidsverkande avmaskningsmedel beta, eller att avmaska betesdjur, eller släppa avmaskade betesdjur tidigare än 14 dagar efter avmaskning,
11. utsätta bikupor,
12. hålla får,
13. bedriva jakt under lördagar samt sön- och helgdagar,
14. att genom dämning, dikning eller rensning förändra vattendrags läge, djup eller bredd,
15. plantera in fisk eller kräftor i vattendrag och vattensamlingar eller utfodra fåglar i eller vid dessa.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. skötsel och restaurering av hed, artrik låglandsgräsmark, sandstäpp och kalkfuktäng omfattandes avverkning av träd, grävning, spridning av kalk, bränning, betning och slåtter samt betesfredade av områden enligt bilaga 2. De årligt ambulerande betesfredade områdena ska cirkulera inom hela betesmarken och placeras på mycket mager mark. De ska vara minst tre stycken och cirka 500 kvm stycket,
4. efter restaurering av betesmarken genomförts, betesfreda minst ett ambulerande hektar mark per år,
5. anläggande av vatten lämpade för hotade groddjur, enligt bilaga 2,
6. genomförande av försiktig naturvårdsinriktad röjning och gallring, där alla lövträdsstammar ligger kvar i naturreservatet, enligt bilaga 2,
7. förvaltarens inplantering av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i reservatet,
8. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet, enligt bilaga 2.

9. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. elda utanför anvisade områden,
3. ställa upp husvagn, husbil eller motsvarande mellan kl 00.00 – 06.00,
4. plocka, gräva upp eller på annat sätt skada växter, mossor, lavar eller vedlevande svampar,
5. avsiktligt bryta sönder eller insamla och bortföra eller elda död ved,
6. avsiktligt störa djurlivet,
7. samla in ryggradslösadjur, t ex skalbaggar eller mollusker,
8. medföra hund eller annat sällskapsdjur som ej hålls i koppel,
9. anordna tävling eller annan aktivitet som kan störa växt- och djurlivet, t ex cykla eller starta/landa med skärmflyg,
10. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

11. utplacera främmande föremål (t ex geocachar eller dylikt).

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-9.

- åtgärder i samband med förvaltarens eller arrendatorers tillsyn av området eller betesdjur.
- normalt underhåll av befintliga vägar eller nedtagning av för allmänheten farliga träd (längs med vägar, leder, rastplatser etc).
- underhåll av lagakraftvunna dikesföretag,
- drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, el-, energi- och teledistributör. Inför utförande av arbete ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts.
- Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

A1 gäller ej Bengt Davidsson i hans egenskap av fastighetsägare till Lillehem 1:8, 12:2 och 12:3, täkt av grus och sand för husbehov inom område markerat på bilaga 2, A1 gäller ej nedläggning av fiberkabel, om denna förläggs längs befintliga vägar, A4 gäller ej till detta beslut bifogad karta (bilaga 2) med områden benämnda åkermark, A6 gäller ej på bilaga 2 benämnd åkermark sådd av 1- till 2 åriga lantbruksgrödor, A7 gäller ej markägarnas nedtagning, före 2015 alternativt 2023 års utgång, av barrträd, enligt bilaga 2. Därefter får länsstyrelsen ta ner träden med rotnetto till markägaren, A7 gäller ej avverkning av igenväxningsvegetation efter förvaltarens godkännande, A8 gäller ej nuvarande markägare till Lillehem 1:8, 12:2 och 12:3 i samband med utbyte av stolpar, A10 gäller ej stödutfodring i samband med flytt av djur. Djurägaren är skyldig att informera förvaltaren om förestående stödutfodring. Förvaltaren avgör var stödutfodringen ska ske, A12 gäller ej hållande av får på mark benämnd åkermark enligt bilaga 2, ej heller hållande av får i restaureringssyfte, inom snedstreckat område, enligt bilaga 3, A13 gäller ej genompasserande drev i samband med jakt, A13 gäller ej vid jakt på vildsvin, C5 gäller ej eldning av sådan ved som förvaltaren lagt i vedbod, C7 gäller ej vid fångst av insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur som sker genom håvning, handplockning eller annan selektiv metod med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. C6, C8 och C10 gäller ej i samband med jakt, C9 gäller ej cykling på bilvägar inom området, C9 och C11 gäller ej matvandringskylt och toalett som nyttjas vid organiserade matvandringar.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Naturreservatet är beläget på gnejsberggrund överlagrad av morän och isälvssand. Sanden avsattes under den senaste nedisningens avsmältningsskede. När isfronten drog sig mot nordost samlades smältvatten i en issjö som dämades upp mellan uppsprucken dödis och isälvssanden avsattes delvis ovanpå dödisen. När dödisen så småningom smälte fick sedimenten sina kuperade former. En snabb sänkning av vattennivån när issjön dränerades ledde också till erosion av sedimenten och längs Julebodaån och Stockabäcken eroderades sanden bort så att den underliggande moränen går i dagen. Lösmaterialet har till stor del sitt ursprung i den kalkrika

Kristianstadsslätten, vilket påverkar markförhållanden och vegetation. Kullarna är torra och sandiga medan sänkorna ofta är fuktiga och vattenförande.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Dagens landskap utgörs till stor del av planteringar med tall, lärk och gran samt av öppna odlingsmarker. Partier finns med äldre ädellövskog och längs med Stockabäcken och Julebodaån växer lövsumpskog. I området finns en synnerligen artrik naturbetesmark med angränsande rikkärr.

Området har nyttjats av människan under lång tid, inom området finns boplatser från stenåldern-järnåldern, fynd av stenyxor och malsten, två gravar från bronsåldern-järnålder, en möjlig dommarring, pest-/kolera kyrkogård (vilken aldrig lär ha använts), fossil åkermark (bronsåldern-nyare tid), översilningssystem och torplämningar.

Det angränsande området Drakamöllan, finns väl beskrivet från början av 1800-talet. Den dominerande marktypen i detta område under 1800-talet var öppna betesmarker med rörligt åkerbruk.

Biologiska bevarandevärden

Maglehems bevarandevärden är främst knutna till den öppna torra betesmarken, med inslag av sandstäpp, den artrika låglandsgräsmarken, rikkärret, ädellövskogen, lövsumpskogen, Julebodaån, Stockabäcken och alla de hotade arterna som finns i detta område.

Naturreseptatet ligger i en hotspot avseende hotade arter. Vid genomförda restaureringsåtgärder, där barrplanteringar tas ned för att övergå till öppna betade marker, med inslag av lövträdssolitärer och dungar, bedöms att ett flertal hotade arter som lever i områdets närhet i princip omgående kommer att etablera sig, däribland fältpiplärka (EN), fyrfläckig dyngbagge (EN) och likgul dyngbagge, klassad som sårbar (VU). I Davidskärr, som är ett extremrikkärr växer bl.a. vildlin, majviva, kärrsältn, majnycklar, kärrknipprot, ängsnycklar, slätterblomma, tätört, loppstarr (VU), guldspärrmossa, späd skorpionmossa, kalkkammossa, stor fickmossa och bandpraktmossa. Här finns även de EU prioriterade snäckarterna kalkkärrsgrynsnäcka, tandsnäcka och smalgrynsnäcka. Inom naturbetesmarken väger bl.a. låsbräken, hedblomster, ängsvädd, fältvädd, jungfrulin, grönvit nattviol, stor blåkllocka och malva. Längs med bäcken växer aklejruta. Inom de potentiella sandstäppsområdena kan bl.a. stor sandlilja (EN) och tofsäxing komma att etablera sig. Området som är mycket fjärilsrikt finns bl.a. sandfjäril, sexfläckig bastardsvärmare (NT) och olika blåvingar, däribland svartfläckig blåvinge (NT). Totalt finns minst ett 70-tal rödlistade arter som efter restaurering kommer kunna etablera sig i området.

Stockabäcken, som är ett biflöde till Julebodaån flyter bl.a. genom ädellövskog där sommargylling (EN) häckar. Vattendragen har ett relativt snabbt rinnande klart vatten. Åarna är artrika med flera försumningskänsliga arter samt många sällsynta vattenlevande smådjur och sländor ex nattsländorna *Ecclisopteryx dalecarlica* (NT) och *Odontocerum albicorne* (NT).

Friluftsliv och tillgänglighet

Maglehem ingår i ett större område som utgör ett mycket attraktivt ströv- och vistelseområde. Inom Maglehem finns ett vägnät och en rastplats med ett äldre vindsydd. Naturreservatet nås antingen ifrån parkeringsplats belägen vid naturreservatet Kumlan, alternativt från intilliggande naturreservatet Drakamöllan. På Drakamöllan finns även parkerings- och rastplats med toalett ordnad.

Skäl för beslut

Enligt 7 kap 4 § Miljöbalken (MB) får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap 5 § MB skall skälen i ett beslut om att bilda naturreservat anges. I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen eller kommunen meddela beslut om detta.

Enligt 7 kap 6 § MB får länsstyrelsen eller kommunen, om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,

3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap 30 § MB regleras föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området. Sådana föreskrifter får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. I de fall kommunen beslutar om skydd av ett område får den meddela sådana föreskrifter.

Länsstyrelsens bedömning

Föreslaget naturreservatet har höga naturvårds- och friluftslivsvärden och potential att få ännu högre värden. Föreslaget naturreservatet har angivits som skyddsvärt ur naturvårds- och friluftslivssynpunkt avseende nationell, regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Riksintrasse enligt 3 kap 6 § Miljöbalken (MB):** Området omfattas enligt 3 kap 6 § miljöbalken (MB) av riksintrasse för friluftslivet (kuststräckan Åhus - Simrishamn med Stenshuvud – Verkeån).
- **Riksintrasse enligt 3 kap 6 § Miljöbalken:** Området utgör i sin helhet av riksintrasse för naturvården (N66, Verkeån med dalgång).
- **Riksintrasse enligt 4 kap 2 § MB:** Området omfattas enligt 4 kap 2 § MB av riksintrasse avseende sitt värde för både det rörliga friluftslivet och turismen, (Kustområdet i Skåne från Örnahusen söder om Skillinge till Åhus).
- **Angränsar till Natura 2000 SCI område:** Natura 2000 SCI område, SE0420075, Verkeåns dalgång, som utpekats av EU enligt art- och habitatdirektivet.
- **Angränsade naturreservat:** Maglehem angränsar till naturreservaten Kumlan och Drakamöllan och det blivande naturreservatet Lillehem. I Maglehems närhet ligger även naturreservatet Møllegården och Björshus. Dessa naturreservat utgör tillsammans en enhet på cirka 433 hektar för hotade arter som är särskilt beroende av torra hedar och sandstäpp.
- **Strandskyddat område enligt 7 kap 13-18 §§ MB:** Strandskydd ligger utmed 100 från Julebodaån som är utpekad som ett särskilt regionalt värdefullt vattendrag.
- **Fornlämningar:** Inom området finns ett bronsåldersröse samt en dommarring.
- **Länets naturvårdsprogram:** Området omfattas av ett klass 2 område (Davidskärr, botaniskt värdefull naturbetesmark med stora kulturhistoriska värden i form av översilningsängar) och resterande delar utgör ett klass 3 område (klass 1 utgör högsta naturvärde och klass 3 höga naturvärden).

- **Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet:** Området ingår i både Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet - Drakamöllan-Äskebjär-Glimmeboda-Brösarp-Haväng och bevarandeplan för odlingslandskapet (Äskebjär- Drakamöllan).
- **Skogsstrategin:** Området ingår i en värdefull ädellövskogstrakt.
- **Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas:** kungsfiskare *Alcedo atthis* (A229) födosökande, röd glada, *Milvus milvus* (A074) födosökande, stenfalk, *Falco columbarius* (A098) rastande, törnskata, *Lanius collurio* (A338) födosökande.
- **Rödlistade arter:** Maglehem utgör tillsammans med de angränsade naturreservaten en hotspot i Skåne för arter som är knutna till torra hedar, sandstäpp, rikkärr och åarna. Däribland fältpiplärka (EN), sommargylling (EN), fyrfläckig dyngbagge (EN), stor sandlilja (EN), sandödla (VU), backsippa (VU), läppstekel (NT), månhornsbagge (NT) och svartfläckig blåvinge (NT). I angränsande områden finns minst ett 70-tal rödlistade arter.

Maglehem (105,5 hektar) utgör tillsammans med naturreservaten Drakamöllan (147 hektar), Kumlan (34,1 hektar), Björshus (16,5 hektar) och Möllegården (36,5 hektar) samt det blivande naturreservatet och Lillehem (76,5 hektar) en gemensam enhet på totalt över 416 hektar där de förekommande hotade arterna har möjlighet att uppnå gynnsam bevarandestatus och överleva på lång sikt.

Maglehem har stor potential att bli mycket uppskattat för sina biologiska värden och geomorfologiska formationer. Genomförda restaureringsåtgärder inom angränsande naturreservatet Möllegården visar att naturvärdena snabbt kan öka i området.

Genom att bl.a. förbjuda fårbyte (utöver i restaureringssyfte) kommer hed- och sandstäpps- samt rikkärrsvegetationen att blomstra och därmed gynna en mängd hotade nektar och pollenlevande arter. Med bete av nötkreatur kommer området kunna ingå i ett av kärnområdena för hotade dyngbaggar i Skåne.

Sverige har ett internationellt ansvar för naturtypen sandstäpp. Förekommande sandstäppsarealer inom området är i mycket stort behov av restaurering och kontinuerlig skötsel. Arealen är även i mycket stort behov av att utökas.

Ett permanent skydd av naturreservatet Maglehem medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen ett rikt odlingslandskap, levande sjöar och vattendrag, levande skogar och ett rikt växt och djurliv.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, vårda, restaurera och bevara värdefulla naturmiljöer, skydda, restaurera och nyskapa

värdefulla natur- och livsmiljöer för skyddsvärda arter bör Maglehem avsättas som naturreservat.

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4§ Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör den bedömningen att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet är av så begränsad omfattning att det inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten.

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter (bilaga 5) och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

C-föreskrifterna gäller omedelbart, även om de överklagas.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna under C gäller oberoende av om beslutet överklagas samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt-, svamp- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap 13-18 §§ miljöbalken, strandskyddsbestämmelserna, gäller parallellt med reservatsföreskrifterna och skötselplanen,
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- Lagen om kulturminnen m.m. (SFS 1988:950) med krav på tillstånd för att rubba, ändra eller ta bort en fast fornlämning,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen har i samråd med markägaren upprättat förslag till syfte, föreskrifter och skötselplan.

Markåtkomsten är klar avseende fastigheterna Lillehem 12:2, 12:3, del av Lillehem 1:8, Maglehem 54:5. Markåtkomsten avseende Maglehem 44:1 kvarstår.

Ärendet har remitterats. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden finns i bilaga 5.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen finns bilagt till detta beslut, se bilaga 4.

Förvaltning

Länsstyrelsen Skåne är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med länsstyrelsen, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i ortstidning enligt 27§ förordningen om områdesskydd. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 7.

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Carl Älfvåg. I den slutliga handläggningen har även deltagit, miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, planhandläggare Hanne Romanus, länsassessor Ursula Gårdendahl och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Carl Älfvåg

Johan Johnmark

Bilagor

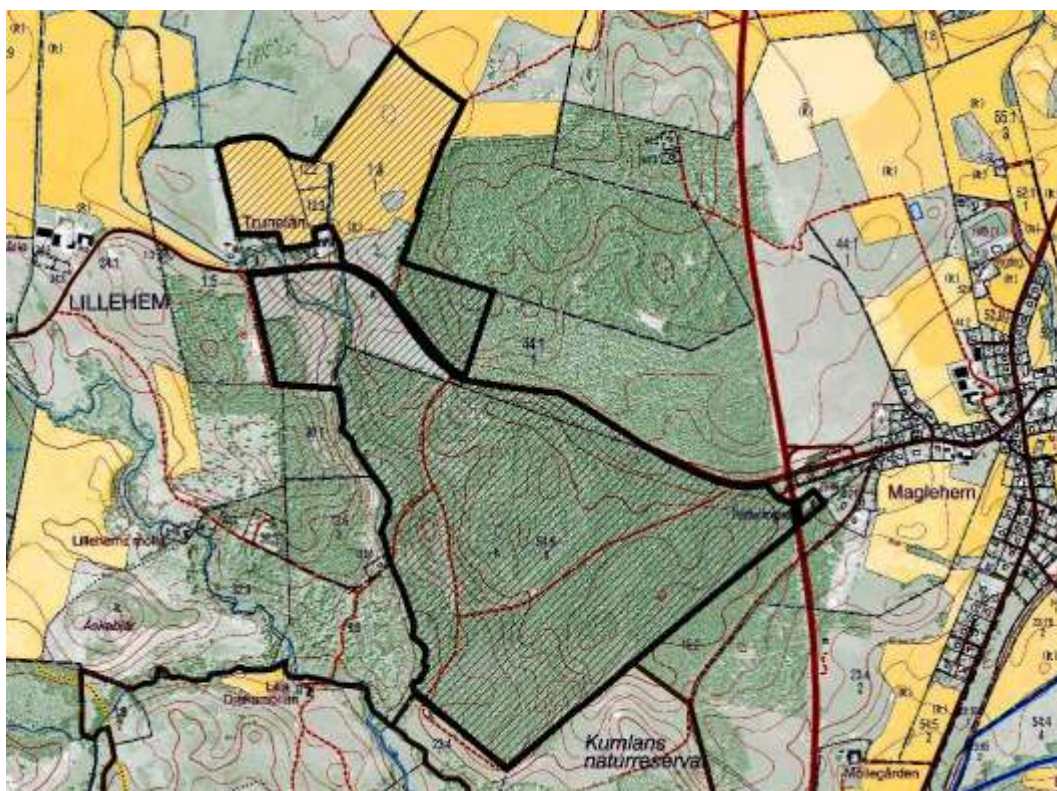
1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
3. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång, gällande hållande av får,
4. Skötselplan
5. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

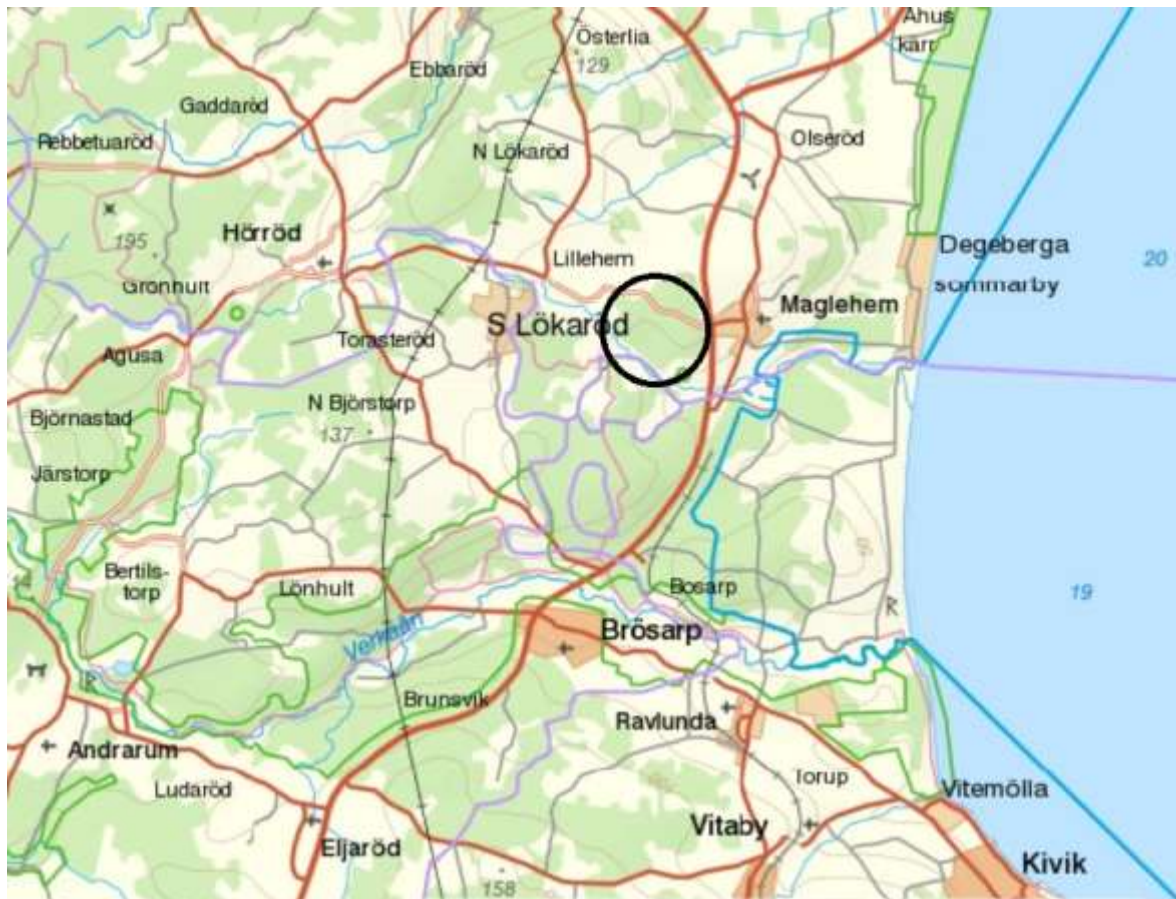
Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 1. Karta med naturreservatets avgränsning

Tillhör beslut den 4 juni 2015 om Naturreservatet Maglehem i Kristianstads kommun.

Naturreservatet är utmärkt med svart heldragen linje och rasterat område på kartan. Skala 1:10 000

Översiktskarta med en svart ring kring naturreservatet. Skala cirka 1:100 000

Johan Johnmark

Kopia för kännedom till:
Akten

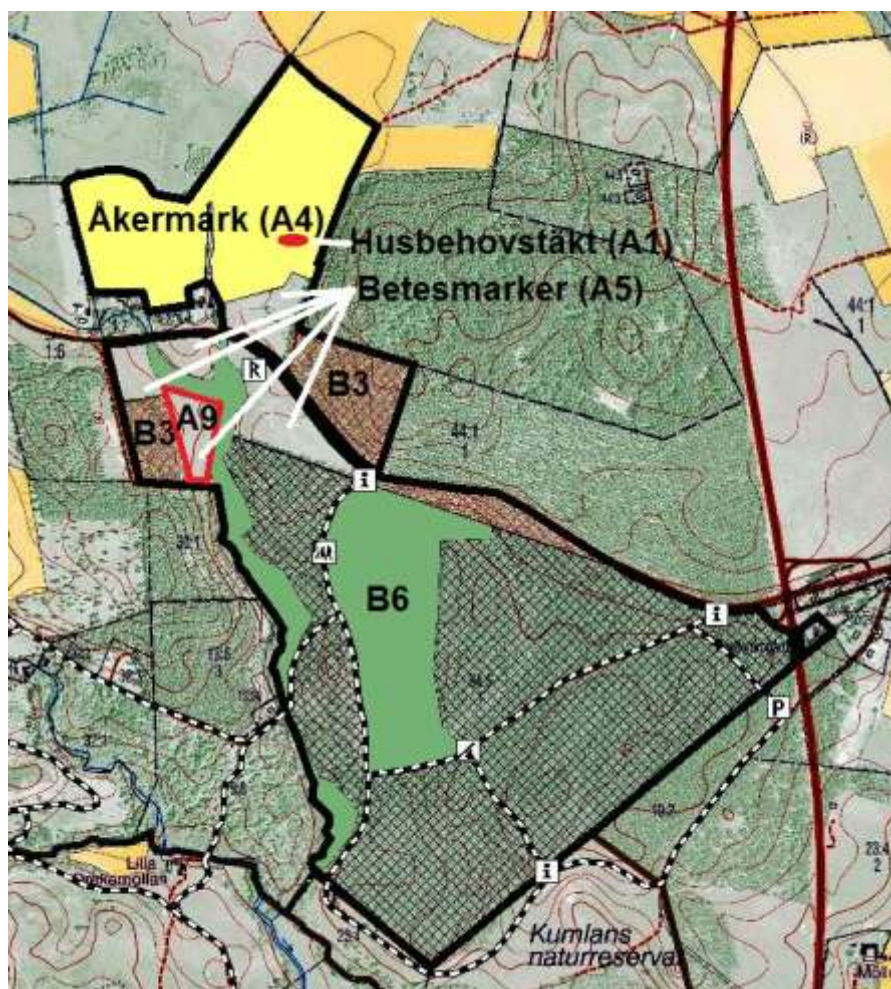
2015-06-04

511-22568-2014
1290-254

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 2 Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 5 och 6 §§ miljöbalken om markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet samt skyldighet att tåla visst intrång.

Tillhör beslut den 4 juni 2015 om Naturreservatet Maglehem i Kristianstads kommun.

Teckenförklaring på nästa sida

Område B3 gäller föreskrift B3, osv

Undantag från föreskrifter:

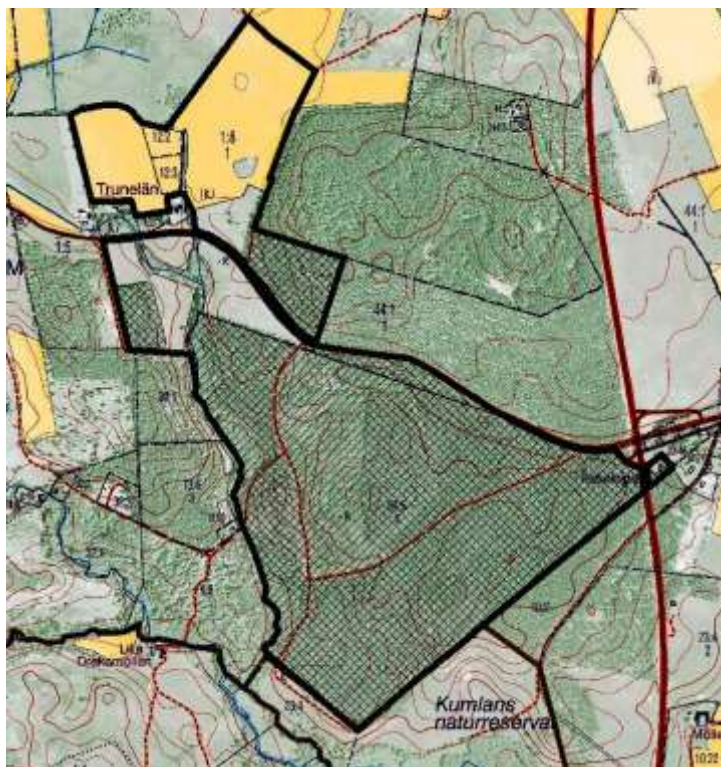
- Rödkryssat område: A7 gäller ej markägarnas nedtagning, före 2023 års utgång, av barrträd. Därefter får länsstyrelsen ta ner träden med rotnetto till markägaren.
- Svartkryssat område A7 gäller ej markägarens nedtagning, före 2015 års utgång, av barrträd. Därefter får länsstyrelsen ta ner träden med rotnetto till markägaren.
- B8 gäller befintliga vägar och anläggningar i området.
- B7 och B9 gäller hela naturreservatet.

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 3 Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 5 och 6 §§ miljöbalken om markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet samt skyldighet att tåla visst intrång, gällande hållande av får

Tillhör beslut den 4 juni 2015 om Naturreservatet Maglehem i Kristianstads kommun.

Undantag från föreskrifter:

A12 gäller ej hållande av får i restaureringssyfte, inom kryssmarkerat område.

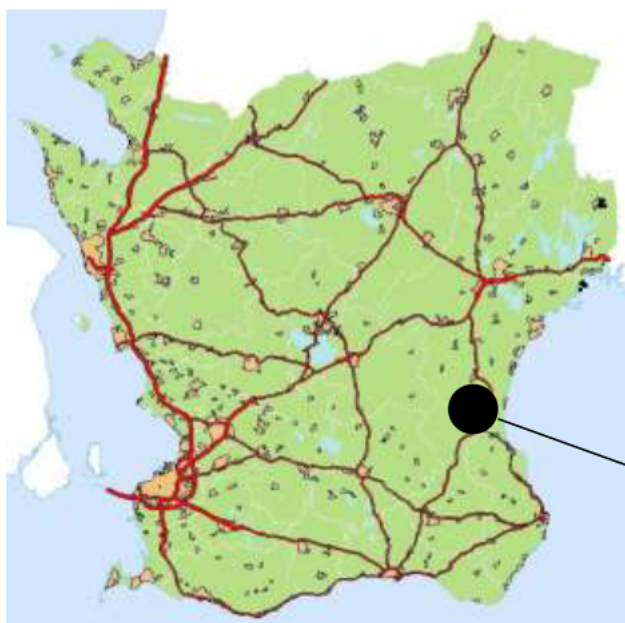
Länsstyrelsen
Skåne

Bilaga 4

511-22568-2014
1290-254

Skötselplan för naturreservatet Maglehem Kristianstads kommun Skåne län

**Naturreservatet
Maglehem**

Översiktskarta med kommungränser och reservatets läge

Diarienummer	511-22568-2014
Beslutsdatum:	2015-06-04
Titel:	Skötselplan för naturreservatet Maglehem
Utgiven av	Länsstyrelsen Skåne
Författare:	Johan Johnmark
Beställningsadress:	Länsstyrelsen i Skåne Län Miljöavdelningen 205 15 MALMÖ http://www.lansstyrelsen.se/skane
Copyright:	Innehållet i denna rapport får gärna citeras eller refereras med uppgivande av källan
Layout:	Länsstyrelsen i Skåne län
Tryckt:	Länsstyrelsen Skåne 2015
Omslagsbild:	Före och efter restaurering ett fotomontage 2014 foto Johan Johnmark

Innehållsförteckning

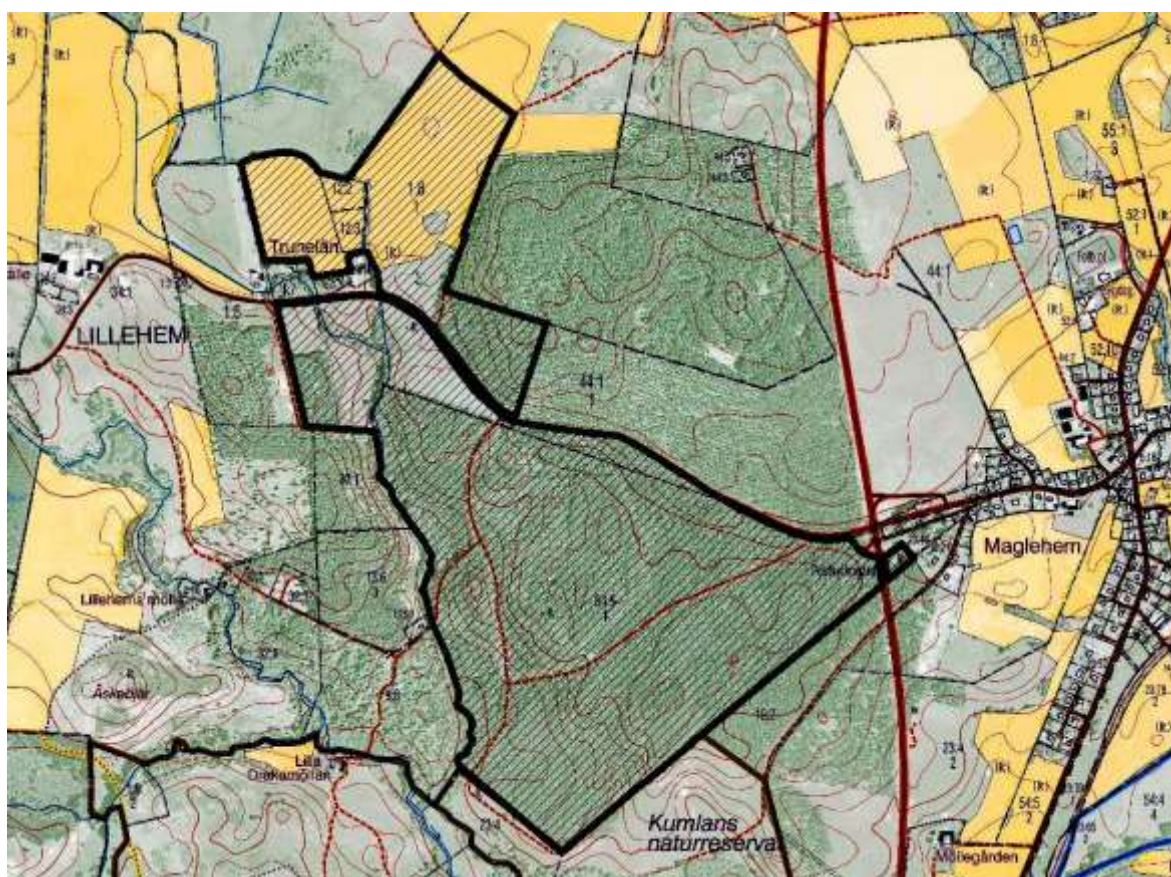
1 SYFTET MED NATURRESERVATET	6
2 BESKRIVNING AV OMRÅDET.....	7
2.1 Administrativa data	7
2.2 Markhistorisk beskrivning och nuvarande markanvändning	7
2.3 Områdets bevarandevärden	11
2.3.1 Geovetenskapliga bevarandevärden	11
2.3.2 Biologiska bevarandevärden	12
2.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden	12
2.3.4 Intressen för friluftslivet	13
3 PLANERAD MARKANVÄNDNING OCH SKÖTSEL	14
3.1 Övergripande bevarandemål	14
3.2 Generella åtgärder	14
3.3 Naturrestatet och olika former av lantbruksstöd	14
3.4 Specifika åtgärder	14
3.4.1 Åtgärder för dynglevande skalbaggar	14
3.4.2 Åtgärder för fjärilar, humlor och bin	15
3.4.3 Åtgärder för stjälnöksvampar och jordstjärnor	15
3.4.4 Åtgärder för sandnejlika	15
3.4.5 Åtgärder för sandvedel	15
3.4.6 Åtgärder för kungsfiskare	16
3.4.7 Åtgärder för groddjur	16
3.5 Skötselområden	16
4 MÅL OCH ÅTGÄRDER FÖR SKÖTSELOMRÅDEN.....	16
4.1 Skötselområde Skötselområde Torra hedar med inslag av sandstäpp cirka 64 hektar, varav restaureringsmark cirka 55,3 hektar.....	16
4.1.1 Beskrivning	16
4.1.2 Bevarandemål	17
4.1.3 Restaureringsåtgärder	18
4.1.4 Skötselåtgärder	19
4.2 Skötselområde Sandstäpp minst 2,9 hektar, varav restaureringsmark 2,9 hektar	20
4.2.1 Beskrivning	20
4.2.2 Bevarandemål	21
4.2.3 Restaureringsåtgärder	21
4.2.4 Skötselåtgärder	21
4.3 Skötselområde Trädesmark cirka 4,9 hektar, varav restaureringsmark 4,9 hektar	22
4.3.1 Beskrivning	22
4.3.2 Bevarandemål	23
4.3.3 Restaureringsåtgärder	23
4.3.4 Skötselåtgärder	23
4.4 Skötselområde Allmogeåkrar cirka 1,9 hektar, varav restaureringsmark 1,9 hektar.....	23
4.4.1 Beskrivning	23
4.4.2 Bevarandemål	23

4.4.3 Restaureringsåtgärder.....	23
4.4.4 Skötselåtgärder	24
4.5 Skötselområde Rikkärr/Kalkfuktäng cirka 0,5 hektar, varav restaurering 0,1 hektar	24
4.5.1 Beskrivning	24
4.5.2 Bevarandemål	25
4.5.3 Restaureringsåtgärder.....	25
4.5.4 Skötselåtgärder	25
4.6 Skötselområde Ädellövskog cirka 8,4 hektar, varav restaureringsmark 8,4 hektar	26
4.6.1 Beskrivning	26
4.6.2 Bevarandemål	26
4.6.3 Restaureringsåtgärder	27
4.6.4 Skötselåtgärder	27
4.7 Skötselområde Åker, cirka 17,1 hektar	27
4.7.1 Beskrivning	27
4.7.2 Skötselåtgärder	27
4.8 Skötselområde Vattendrag och lövsumpskog cirka 5,4 hektar	
hektar.....	28
4.8.1 Beskrivning	28
4.8.2 Bevarandemål	28
4.8.3 Restaureringsåtgärder	29
4.8.4 Skötselåtgärder	29
4.9 Skötselområde Friluftsområden cirka 0,3 hektar	29
4.9.1 Beskrivning	29
4.9.2 Bevarandemål	29
4.9.3 Restaureringsåtgärder	29
4.9.4 Skötselåtgärder	29
4.10 Skötselområde Dammar cirka 0,1 hektar	30
4.10.1 Beskrivning	30
4.10.2 Bevarandemål	30
4.10.3 Restaureringsåtgärder.....	30
4.10.4 Skötselåtgärder	30
5 FRILUFTSLIV OCH TURISM	30
5.1 Allmän inledning.....	30
5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns	31
5.3 Parkeringsmöjligheter, information och vandringsleder	31
5.4 Renhållning och toalett.....	31
5.5 Stängsel	31
6 KONSEKVENSER AV KLIMATFÖRÄNDRINGARNA	31
7 JAKT	31
8 TILLSYN	31
9 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING.....	32
9.1 Uppföljning av skötselmål	32
9.2 Dokumentation av skötselåtgärder	32
9.3 Uppföljning av kostnader	32
10 REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN	32
11 KOSTNADER OCH FINANSIERING	32

11.1 Ekonomisk utredning	32
11.2 Finansiering av förvaltningen.....	32
12 PRIORITERING AV ÅTGÄRDER.....	33
13 RÖDLISTADE ARTER ENLIGT ARTDATABANKEN 2010.....	34
14 KÄLLOR.....	36
14.1 Kartor	36
14.2 Litteratur	36
14.2 Muntliga kontakter.....	37

BILAGA

1. Skötselområden och anläggningar
2. Målbild
3. Markåtkomst
4. Förslag till stängseldragning

Naturreservatet utgörs av det rasterade området och avgränsas i mitten av svart linje.
Skala cirka 1:10 000.

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, och att skydda, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets kulturpräglade naturmiljöer såsom torra hedar, rikkärr, kalkfuktäng och sandstäpp samt upplöjda områden med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras, återställas och nyskapas. Områdets ädellövskog och lövsumpskog ska bevaras och återställas. Områdets vattenmiljöer ska bevaras, återställas och nyskapas. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas, återställas och nyskapas. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att:

- Avverka barrskog och omföra merparten av området till öppen och trädklädd betesmark, med dungar och solitärer av framförallt ek och bok samt enstaka tallar och sälg samt med buskage av främst hassel, hagtorn, slån och rosor.
- Bevara, restaurera och utveckla torr hed, artrik låglandsgräsmark, sandstäpp, rikkärr, kalkfuktäng, ädellövskog och lövsumpskog.
- Införa, på mindre områden, årligen ambulerande åkerbruk uppe på platån, bestående av odling av gamla sorter, ex svedjeråg inkl. ogräsarter.
- Fortsatt och utökad hävd av området med bete, främst nöt och häst, bränning och slåtter. I restaureringssyfte använda får eller getter för att reducera uppslag av björnbär.
- Återskapa sandblottor.
- Införa ambulerande stängsel för att periodvis betesfreda delar av området.
- Bevara områdets hydrologi.
- Avverka barrskog för att restaurera en flerskiktad ädellövskog med inslag av tall. I området ska det finnas gläntor och delar av ska betas.
- Bevara och restaurera lövsumpskog och låta beta delar av lövsumpskogen.
- Genom försiktig naturvårdsinriktad gallring, främst ringbarkning, skapa död och döende ved i ädellöv- och lövsumpskogen.
- Gynna i området förekommande habitatlistad¹, rödlistad² eller sällsynt art och i synnerhet de som är sandknutna och slåttergynnade.
- Inplantera för området lämpliga hotade och sällsynta arter, i synnerhet sandstäpps- och slåttergynnade arter.
- Succesivt ta bort eventuellt främmande arter av träd och buskar.
- Anlägga vatten för att gynna bl.a. groddjur i närområdet,
- Anlägga enklare vandringsleder och rastplatser.

¹ Arter som förekommer i Rådets direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter,

² Arter som är förtecknade enligt Artdatabanken som rödlistade i Sverige.

2 Beskrivning av området

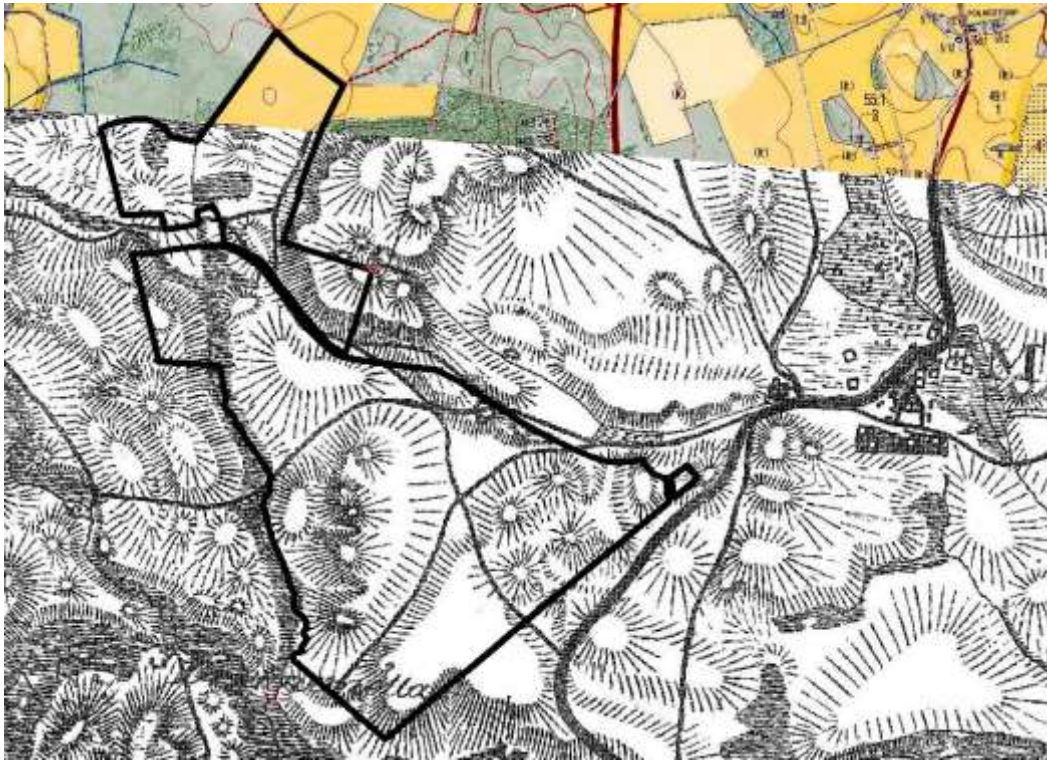
2.1 Administrativa data

Namn	Maglehem
Objektnummer	1106507
Skyddsform	Naturreservat
Beslutsdatum	2015-06-04
Förvaltare	Länsstyrelsen
Internationella åtaganden	-
Län	Skåne
Kommun	Kristianstad
Socken	Maglehem
Biogeografisk region	Kontinental
Läge	Området är beläget ca 29 km söder om Kristianstad
Gränser	Området är markerat med heldragna linjer på kartan på sidan 5.
Koordinater	X: 445500 Y: 6180700 (SWEREF 99)
Fastigheter	Lillehem 12:2, 12:3, del av Lillehem 1:8, Maglehem 44:1, 54:5 och del av samfälligheten Lillehem S:3 Kristianstads kommun
Markägare	Enskilda
Servitut och nyttjanderätter	Finns i akten
Arealer	Cirka 105,5 hektar, varav vatten cirka 0,2 hektar

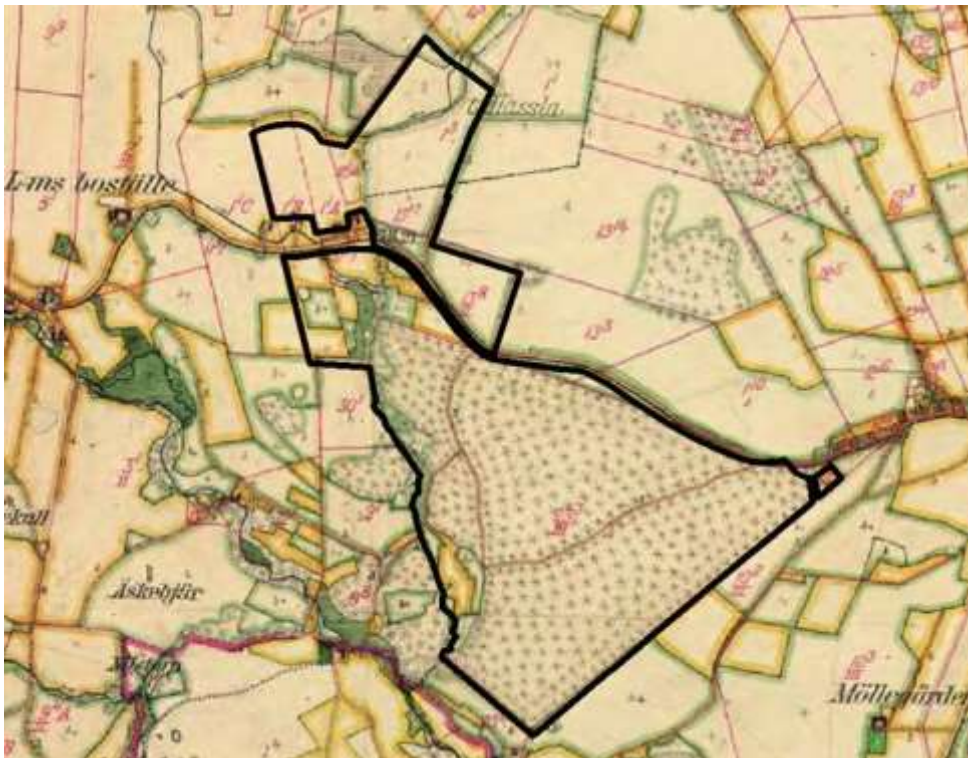
2.2 Markhistorisk beskrivning och nuvarande markanvändning

I naturreservatet ingår mark från byarna Maglehem och Lillehem. Delar av Lillehems mark har åtminstone sedan skiftesperioden benämnts Trunelän. Området har nyttjats av människan under lång tid, inom området finns både bronsåldersgrav, dommarring, fynd av stenyxor, översilningssystem och torplämning. Ytterligare gravhögar från bronsåldern finns bl.a. i gränsen till naturreservatet Kumlan, uppe på Äskebjär och inom Drakamöllans naturreservat. Det troliga är att dessa lätta jordar har varit brukade allt sedan bronsåldern. Före Verkalinjens tillkomst år 1686 (Alunbruket i Andrarum fick rättighet till all ved inom en radie på 1 mil från bruket) var bokskogen betydligt mer utbredd i området. Det angränsande Drakamöllan, finns väl beskrivet från början av 1800-talet. Den dominerande marktypen i detta område under 1800-talet var öppna betesmarker med ambulerande åkerbruk. Fram till år 1903 var i princip hela fastigheten Maglehem 54:5 uppodlad. Därefter inköptes den av Domänverket och planterades igen med tall. I området nere vid Stockabäcken finns rester efter ett torp, Anders Yngves soldattorp, som låg under Maglehems boställe. Torpet hade ungefär 4 tunnland mark. Vid Davidskärr finns resterna av ett översilningssystem, där Stockabäcken genom uppdämning kunde ledas ut i en "flöränna" och en mängd fördelningsrännor. De resta

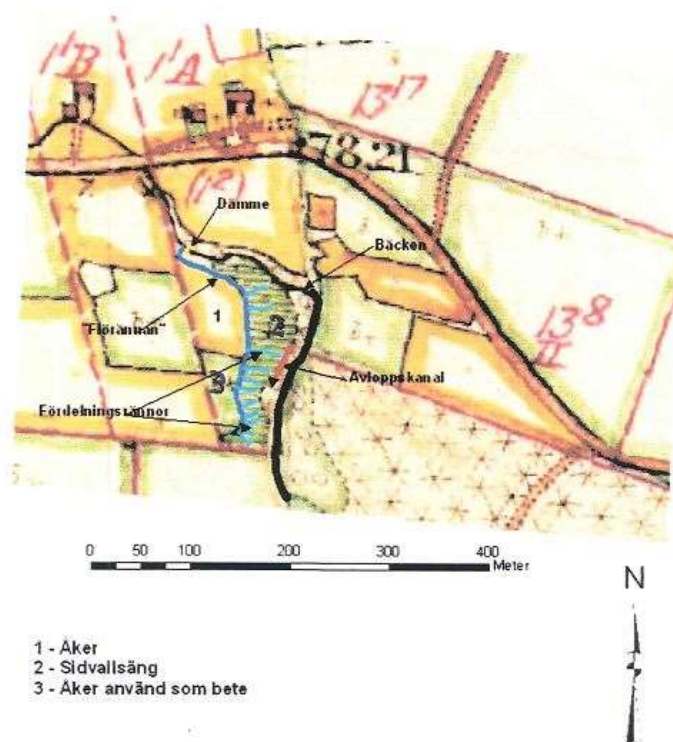
stenarna som syns på höjden söder om vägen som delar naturreservatet är resta i modern tid av Bengt Davidssons far.

Skånska Rekognoceringskartan från år 1812 visar att området var i princip helt trädlöst. Kartan har georefererats.

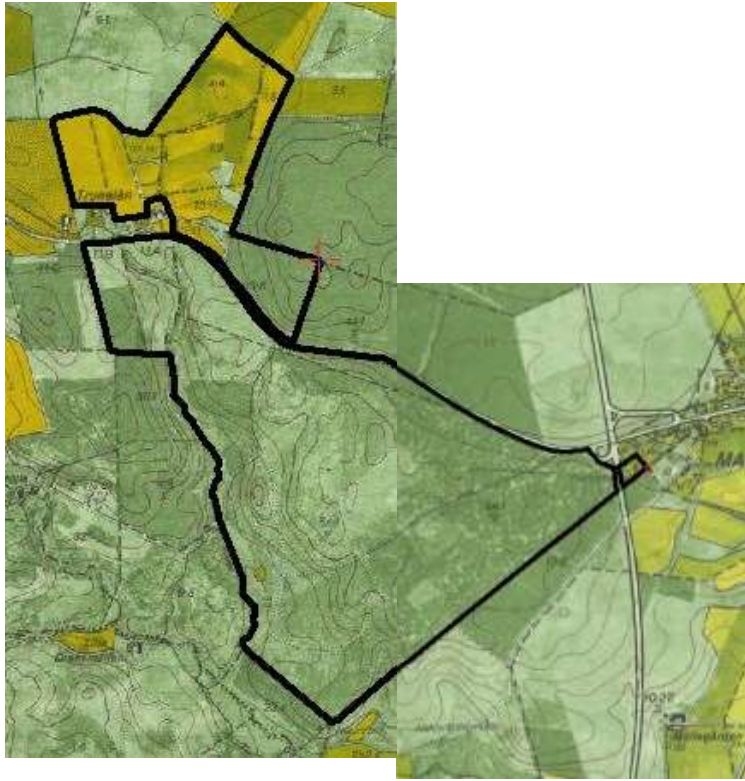
Häradsekonomska kartan från år 1930. Stora arealer har planterats igen med tall. Notera ängarna längs med Stockabäcken samt åkrarnas arealer. På Maglehem 54:5 syns de öppna markerna kring Anders Yngves soldattorp.

Översilningssystemet i Davidskärr inlagd på ekonomiska kartan från 1930. Baserad på de rester som fanns kvar i början av 2000-talet. Materialet erhållet av Bengt Davidsson.

Flygbild från 1947. Det råder fortfarande stora likheter med kartan från 1930.

Ekonomiska kartan från år 1972 (sammanklistrad). Inom Lillehem 1:8 har betesmark planterats med tall. Arealen åkermark har ökat norr om vägen. Tall har även planterats inom Maglehem 13:6. Anders Yngves marker har också planterats igen.

Ortofoto från år 2012. Vid detta tillfälle är landskapet som mest igenvuxet, sedan möjligen bronsåldern.

Dagens landskap utgörs till stor del av planteringar med tall, lärk och gran samt av öppna odlingsmarker. Partier finns med äldre ädellövskog och längs med Stockabäcken växer lövsumpskog. I området finns en synnerligen artrik naturbetesmark med angränsande rikkärr.

2.3 Områdets bevarandevärden

- **Riksintresse enligt 3 kap 6 § Miljöbalken (MB):** Området omfattas enligt 3 kap 6 § miljöbalken (MB) av riksintresse för friluftslivet (kuststräckan Åhus - Simrishamn med Stenshuvud – Verkeån).
- **Rikintresse enligt 3 kap 6 § Miljöbalken:** Området utgör i sin helhet av riksintresse för naturvärden (N66, Verkeån med dalgång).
- **Riksintresse enligt 4 kap 2 § MB:** Området omfattas enligt 4 kap 2 § MB av riksintresse avseende sitt värde för både det rörliga friluftslivet och turismen, (Kustområdet i Skåne från Örnahusen söder om Skillinge till Åhus).
- **Angränsar till Natura 2000 SCI område:** Natura 2000 SCI område, SE0420075, Verkeåns dalgång, som utpekats av EU enligt art- och habitatdirektivet.
- **Angränsade naturreservat:** Maglehem angränsar till naturreservaten Kumlan och Drakamöllan och det blivande naturreservatet Lillehem. I Maglehems närhet ligger även naturreservatet Møllegården och Björshus. Dessa naturreservat utgör tillsammans en enhet på cirka 433 hektar för hotade arter som är särskilt beroende av torra hedar och sandstäpp.
- **Strandskyddat område enligt 7 kap 13-18 §§ MB:** Strandskydd ligger utmed 100 från Julebodaån som är utpekad som ett särskilt regionalt värdefullt vattendrag.
- **Fornlämningar:** Inom området finns ett bronsåldersröse samt en dommarring.
- **Länets naturvårdsprogram:** Området omfattas av ett klass 2 område (Davidskärr, botaniskt värdefull naturbetesmark med stora kulturhistoriska värden i form av översilningsängar) och resterande delar utgör ett klass 3 område (klass 1 utgör högsta naturvärde och klass 3 höga naturvärden).
- **Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet:** Området ingår i både Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet - Drakamöllan-Åskebjär-Glimmeboda-Brösarp-Haväng och bevarandeplan för odlingslandskapet (Åskebjär- Drakamöllan).
- **Skogsstrategin:** Området ingår i en värdefull ädellövskogstrakt.
- **Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas:** kungsfiskare *Alcedo atthis* (A229) födosökande, röd glada, *Milvus milvus* (A074) födosökande, stenfalk, *Falco columbarius* (A098) rastande, törnskata, *Lanius collurio* (A338) födosökande.
- **Rödlistade arter:** Maglehem utgör tillsammans med de angränsade naturreservaten en hotspot i Skåne för arter som är knutna till torra hedar, sandstäpp, rikkärr och åarna. Där bland fältpiplärka (EN), sommargylling (EN), fyrfläckig dyngbagge (EN), stor sandlila (EN), sandödla (VU), backsippa (VU), läppstekel (NT), månhornsbagge (NT) och svartfläckig blåvinge (NT). I angränsande områden finns minst ett 70-tal rödlistade arter.

2.3.1 Geologiska bevarandevärden

Naturreservatet är beläget på gnejsberggrund överlagrad av morän och isälvsand. Sanden avsattes under den senaste nedisningens avsmältningsskede. När isfronten drog sig mot nordost samlades smältvatten i en issjö som dämades upp mellan uppsprucken dödisen och isälvsanden avsattes delvis ovanpå dödisen. När dödisen så småningom smälte fick

sedimenten sina kuperade former. En snabb sänkning av vattennivån när issjön dränerades ledde också till erosion av sedimenten och längs Julebodaån och Stockabäcken eroderades sanden bort så att den underliggande moränen går i dagen. Lösmaterialet har till stor del sitt ursprung i den kalkrika Kristianstadsslätten, vilket påverkar markförhållanden och vegetation. Kullarna är torra och sandiga medan sänkorna ofta är fuktiga och vattenförande. Slänterna norr om Stockabäcken som är en förlängning på de välbetade slänterna i Kumlan är geomorfologiskt intressanta.

2.3.2 Biologiska bevarandevärden

Maglehems bevarandevärden är främst knutna till den öppna torra betesmarken, med inslag av sandstäpp, den artrika låglandsgräsmarken, rikkärret, ädellövskogen, lövsumpskogen, Julebodaån med biflöde och alla de hotade arterna som finns i detta område samt den enorma potential området har när produktionsbarrskogen är avverkad och ytterligare cirka 70 hektar betesmark med inslag av sandstäpp är restaurerad. I angränsande områden finns minst ett 70-tal rödlistade arter.

Davidskärr är ett fint rikkärr som ingår i en av Skånes viktigaste hotspots för hotade mollusker med bl.a. kalkkärrsgrynsnäcka (NT). I rikkärret växer bl.a. loppstarr (VU), kalkkällmossa (NT), 1000-tals blommande majvivor och slätterblomma. Julebodaån med biflöde flyter genom ädellövskog och sumpskog. Åarna har ett relativt snabbt rinnande klart vatten. Åarna är artrika med flera försurningskänsliga arter samt många sällsynta vattenlevande smådjur och sländor ex nattsländorna *Ecclisopteryx dalecarlica* (NT) och *Odontocerum albicorne* (NT). Stora mängder havsöring går årligen upp i ån för att leka. Vidare förekommer stationär öring, stensimpa, ål och bäcknejonöga. Vattenanknutna fågelarter i området är kungsfiskare, forsärla och strömstare.

2.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Området har nyttjats av människan under lång tid, inom området finns boplatser från stenåldern-järnåldern, fynd av stenyxor och malsten, två gravar från bronsåldern-järnålder, en möjlig domarring, pest-/kolera kyrkogård (vilken aldrig lär ha använts), fossil åkermark (bronsåldern-nyare tid), översilningssystem (1800-talet till 1930-talet) och torplämningar (Anders-Yngves, (Maglehem 23:4), 1800-1900-talet). Rester finns kvar av torpet och Harparehuset (Hassla 1:5) där den siste torparen Anders Nilsson dog 1914. Inga stenrester finns kvar, enbart körsbärsträd och några krusbärsbuskar. Mer detaljerad information som erhållits från Bengt Davidsson finns att tillgå i reservatspärmen.

Karta med fornminnen och kulturlämningar

Stenyxor funna av Bengt Davidsson och hans far på Lillehem 1:8 Foto Bengt Davidsson

2.3.3 Intressen för friluftslivet

Maglehem ingår i ett större område som utgör ett mycket attraktivt ströv- och vistelseområde. Inom Maglehem finns ett vägnät och en rastplats med ett äldre vindskydd. Naturreservatet nås antingen ifrån parkeringsplats belägen vid naturreservatet Kumlan, alternativt från intilliggande naturreservatet Drakamöllan. På Drakamöllan finns även parkerings- och rastplats med toalett ordnad.

3 Planerad markanvändning och skötsel

3.1 Övergripande bevarandemål

Bevara, restaurera och utveckla ett hedlandskap bestående av torra hedar, med inslag av sandstäpp och artrik låglandsgräsmark,

Bevara, restaurera och utveckla rikkärr och kalkfuktäng,

Bevara, restaurera och utveckla en flerskiktad ädellövskog,

Bevara och utveckla lövsumpskogen längs med vattendragen,

Bevara den meandrande Julebodaån med biflödet Stockabäcken,

Bevara och möjliggöra återkolonisation, inplantering av arter som är kopplade till ovan nämnda miljöer

3.2 Generella åtgärder

Hävd av området genom bete, slåtter och bränning.

Skapande av sandblottor.

Ambulerande åkerbruk och trädesmark.

3.3 Naturreservatet och olika former av lantbruksstöd

För närvarande finns ett antal olika stöd att söka för betesdjursverksamheten, däribland det sk. gårdsstödet och miljöstödet. Inom Maglehem ska naturvårdsåtgärder prioriteras framför möjligheten att inhämta dessa stöd. Exempel på naturvårdsåtgärder som tas upp i skötselplanen och som möjligen inte kommer vara stödberättigande efter nuvarande stödperiodsutgång år 2020 är betesfredade områden, större sandblottor och hållande av trädesmark. Vidare ska dispens sökas hos landsbygdsavdelningen om kalkning ska ske på mark som ingår i åtagande för betesmark eller slåtterängar. Detta medför att områden som är tveksamma att platsa i stöden inte ska omfattas av ansökan. Detta för att utesluta eventuell risk för brukaren att bli återbetalningsskyldig.

3.4 Specifika åtgärder

Nedan nämns specifika åtgärder för några arter som finns eller har funnits inom området.

Förvaltaren har möjlighet att inom naturreservatet inplantera av länsstyrelsen ansedda lämpliga arter och utföra specifika åtgärder även för dessa arter.

3.4.1 Åtgärder för dynglevande skalbaggar (flera arter EN-NT och åtgärdsprogramsarter)

Det finns flera olika hotade dynglevande skalbaggar i angränsade naturreservat. De behöver, förutom framförallt giftfri kodynga, en kortsnaggad grässvål som fläckvis är uppbruten med öppen sand. Föreslagna skötselåtgärder bedöms gynna dynglevande skalbaggar.

En komocka full av liv och utan avermectiner.
Livsmiljö för en mängd hotade dyngbaggar

Med årligt ambulerande betesfredade områden kan livet
för nektar- och pollenlevande insekter förbättras väsentligt

3.4.2 Åtgärder för fjärilar, humlor och bin (flera arter EN-NT och åtgärdsprogramsarter)

Fjärilar, humlor och bin finns inom de hävdade markerna. Blomrika torra delar av betesmarken ska få betesfredas hela säsongen eller ha ett mycket sent betespåsläpp när fjärilssäsongen är över (oktober). Det är värdefullt om de betesfredade områdena kan ambuleras inom hela naturreservatet, men med fokus på markerna kring Davidskärr och på torra sydslänter inom det övriga området. De betesfredade områdena bör vara minst tre stycken och cirka 500 kvadratmeter stycket. Stängselstolpar får vara av enklare sort, även metall. Det är förvaltaren som får avgöra var när och hur betesfredning ska ske. Aktiv spridning av frön bör också ske från de betesfredade områdena till restaureringsmarken.

3.4.3 Åtgärder för stjälnösvampar och jordstjärnor (flera arter CR-NT)

Många stjälnösvampar och jordstjärnor, däribland mörk stjälnösvamp (CR), sträv jordstjärna (EN), naveljordstjärna (EN), grå stjälnösvamp (EN) och fransig stjälnösvamp (EN) lever i varma lägen på kalkrik sand (sandstapp). Deras livsutrymmen har minskat drastiskt under de senaste decennierna. I försök att utvidga de hotade arternas utbredningsområde behöver ytterligare sandstappslokaler skapas. Från det att sporer gror kan det ta upp till 20 år innan mycelet bär frukt.

3.4.4 Åtgärder för sandnejlika (EN), Natura 2000-art (kod 1954)

Sandnejlika förekommer företrädesvis i habitatet sandstapp, kalkgräsmarker och torra låglandsgräsmarker. Kärnområdet för arten i Sverige utgörs av Vitemölla strandbackar och Brösarps norra backar. Sandnejlikan räknades i 10.000-tals exemplar år 2010 på Vitemölla strandbackar. Plantor (ett 30-tal) och frön, med ursprung från Vitemöllepopulationen, bör inplanteras i de restaurerade sandstappshabitaten.

3.4.5 Åtgärder för sandvedel (EN)

Arten förekommer i Sverige endast i Skåne, främst på eller vid Vittskövle driva, Kiviks marknadsplats och Vitemölla strandbackar. Antalet reproduktiva individer beräknas vara cirka

1500 stycken. Försök bör göras att så in sandvedel i de restaurerade sandstäppshabitaten. Fröna bör komma från Kiviks marknadsplats, som för närvarande bedöms vara den starkaste. Arten har inplanterats på Lillehem, vid tidigare hästpaddock, av John-Eric Nilsson.

3.4.6 Åtgärder för kungsfiskare Natura 2000-art (kod A229)

Kungsfiskaren finns i Julebodaån och i Stockabäcken. Kungsfiskaren är beroende vattendrag som är rika på småfisk. Den sitter gärna på någon utskjutande gren och spanar på fisk. Kungsfiskaren häckar troligen inte i naturreservatet då lämpliga brinkar saknas. Om holkar sätts upp ökar chanserna att den ska börja häcka.

3.4.7 Åtgärder för groddjur, bl.a. långbensgroda (VU) och lökgroda (NT) samt strandpadda (VU)

Långbensgroda finns i närområdet och den trivs i skogsmiljöer, där den leker i kräft- och fiskfria, dammar. Lökgrodan är en skygg tyst nattaktiv groda som för en tynande tillvaro. Den finns på sandiga marker närmast i Tomelilla kommun, vid Smedstorp/Tryde och behöver öppna solbelysta dammar i betsmarker för sin överlevnad. Vildsvin utgör ett hot mot dessa groddjur. Miljön i naturreservaten Maglehem, Lillehem och Kumlan bedöms närmast som optimal för arten. Däremot saknas lämpliga vatten. Lökgrodans larv kan ogynnsamma år övervintra i dammen, varför vattenhållningen måste vara permanent. Här uppstår ett bekymmer med att få till permanenta vatten på dessa sandiga marker. Vattenhållningsförmågan bedöms som något bättre inom Lillehem, men bör utredas för Maglehem. Möjligen kan lämpliga dammar anläggas med lerbottnar. Strandpaddan är också den en nattaktiv art och som närmast finns på Ravlunda skjutfält. Den behöver grunda dammar (djupa körspår) som helst ska torka ut på sensommaren. Larvutvecklingen är extremt snabb. När dammar är anlagda och stabiliserat sig får rom från ovanstående djur utsättas i området, tidigare försök har visat att utsättning av rom medför bäst chans att lyckas.

3.5 Skötselområden

Naturreservatet består av nio skötselområden.

4 Mål och åtgärder för skötselområdena

4.1 Skötselområde Torra hedar med inslag av sandstäpp cirka 64 hektar, varav restaureringsmark cirka 55,3 hektar

4.1.1 Beskrivning

Skötselområdet består efter genomförd restaurering framförallt av naturtyperna torra hedar (4030), kalkgräsmarker (6210), gräsmarkssanddyner (2330) och sandstäpp (6120).

Naturtyperna har slagits samman i ett skötselområde, både för att de ”flyter ihop både i tid och rum” och för att skötseln till stora delar är den samma, för fördjupad information om sandstäpp se även skötselområde 4.2 Sandstäpp. Med största sannolikhet finns synnerligen

goda möjlighet att restaurera sandstäpp inom området. Det ska finnas möjlighet att vidta åtgärder för att restaurera och underhålla sandstäpp i hela skötselområdet, med variation i tid och rum. Det är likväl inte troligt att den totala arealen sandstäpp kommer att överstiga 3 hektar. Dagens befintliga betesmark har sedan lång tid tillbaka betats med nötboskap och torde tillhöra Skånes bästa naturbetesmarker, baserat på mängden hävdgynnade arter, både avseende flora och fauna. En anledning till detta är att markägaren alltid har släppt på djuren sent på betet, efter 15 maj. Vegetationen domineras här av torrängsarter däribland gulmåra, backtimjan, getvädling, trift men också backnejlika, fältsippa, fältvädd, månlåsbräken, oxtunga och stor blåkllocka. I området flyger mängder med olika fjärilar bl.a. sandgräsfjäril, blåvingar, pärlemorfjärilar och bastardsvärmare. Merparten av det område som ska restaureras utgörs dels av de sandiga branterna ner mot Stockabäcken, dels av stora sammanhängande tämligen flacka sandiga marker. Hela området är mycket viktigt för bl.a. dyngbaggar. Dyngbagarna behöver en kortsnaggad grässvål med brutet vegetationstäck och sandblottor. Mindre buskar är viktiga gömställen för sandödlor.

Tack vare Bengt Davidssons idoga arbete tillhör detta område ett av de artrikaste i Skåne.

Sexfläckiga bastardsvärmare (NT) på åkervädd, en vanlig syn på Bengt Davidssons betesmarker, men ovanligt i resten av länet

Lärkplantering på Maglehem 54:5

Bokar som väntar på att bli friställda

4.1.2 Bevarandemål

- Naturbetesmark med inslag av dungar, bryn, buskage och solitära träd främst av ek och bok med inslag av hassel och salix samt buskar av hagtorn, slån och rosor. Förekomsten av dungar, bryn, buskage och solitära träd och buskar ska få variera i tid

och rum. Den sammanlagda krontäckningen av träd och buskar som vuxit upp under välhåvade förhållanden bör vara kring 20%. Dock ska floristiskt värdefulla delar permanent hållas öppna, däribland markerna kring Davidskärr. Träd- och buskskiktet får aldrig bli så pass slutet att 1000m² stora områden förlorar sin gräsunderväxt.

- Minst 140 grova träd (överstigande 80 cm i brösthöjd) och olikåldriga ersättningsträd för dessa ska förekomma i området.
- Solexponerade blommande buskar, som hagtorn, slån och rosor ska förekomma.
- Vegetationen ska generellt sett domineras av lågvuxna, hävdgynnade arter, med en variation av hävden i tid och rum. De hävdgynnade arterna ska ges möjlighet att blomma och sprida frön.
- Området ska hävdas så att grässvålen är kortsnaggad och förnaansamlingen är ringa.
- Där förutsättningarna finns ska de floristiska värdena vara höga och få expandera i området. Pollen och nektarkällor ska vara många och få öka.
- Sandblottor ska förekomma i riklig omfattning. Ett riktvärde bör vara kring några 1000 kvadratmeter, varierat i rum och tid.
- Alla stängselstolpar ska bestå av obehandlad ek i syfte att gynna lavar, med undantag av stolpar kring ambulerande betesfredade områden.
- Dynglevande skalbaggar ska förekomma i stabila populationer.

Bevarademålet är uppnått avseende Bengt Davidssons marker. I övrigt bedöms bevarandemålen vara uppfyllda inom 0 (dynglevande skalbaggar) till 150 år (grova träd).

Målbild för det framtida Maglehem 54:5

Friställda bokar

4.1.3 Restaureringsåtgärder

- Avverka och ta ut grot från i princip samtliga barrträd, utom de kvarstående grova tallarna på fastigheten Maglehem 54:5 och några lämpliga ersättningstallar inom samma fastighet för dessa. Snittytan ska vara låg. Avverkning inom fastigheten Maglehem 54:5 sker av markägaren senast 2015-12-31 och inom resterande områden också av respektive markägare senast 2023-12-31, därefter erhåller länsstyrelsen rätten att avverka, med rotnetto till markägaren. Det enskilt största området, cirka 50 hektar att omföra till bl.a. betesmark utgörs av Maglehem 54:5. I samband med nedtagningen av barrträden här avverkas också björken. Avverkning ska ske under höst-vinterperioden. Skogsmaskin får användas, ev körsador behöver sannolikt inte repareras, då de kommande nötkreaturen och framtida harvningar, etc kommer att jämna ut dessa. Förekommande ädla lövträd, bärande träd som oxel och i viss mån

rönn samt buskar sparas för tillväxt. Allt avverkat material ska vara utkört senast i mitten av april månad för att materialet inte ska bli dödsfallor för vedlevande insekter.

- I slänten ner mot Stockabäcken på Maglehem 54:5, norr om vägen på Lillehem 1:8 bör grova stubbar dras upp med maskin (länsstyrelsen bekostar detta). Stubbarna läggs i högar för sandavgång och körs sedan ut (eventuellt rotnetto till markägaren). Mindre stubbar kommer förhoppningsvis multna bort inom 15 år.
- Delar av området kommer troligen ha tjocka förnamattor med barr, dessa reduceras lämpligast genom bränning.
- Några år efter avverkningen väljs de träd och buskar ut som ska sparas för fortsatt tillväxt. Resterande träd och buskar avverkas (rotnetto tillfaller markägaren).
- Efter avslutad barrträdsavverkning inhägnas området med eltråd och ekstolpar. Nötkreatur och eller häst släpps in, särskilt nötkreaturen kommer troligen gå hårt åt de resterande träden och buskarna, vilket är av godo. Möjligen kan gris användas tillfälligtvis inom mindre områden där kraftig omrörning önskas, så som i skötselområdena trädesmark, allmogeåkrar, sandstäpp och hed (där tjocka förnalager förekommer). På restaureringsmarker får björnbärsbladsätande får hållas under restaureringsfasen.
- Skapande av mer öppen sand genom t.ex. grävning, harvning, plöjning, avskrapning.
- I restaureringssyfte får getter eller får användas för att reducera uppslag av björnbär.

4.1.4 Skötselåtgärder

- Vid behov får avverkning och bortforsling (med eventuellt rotnetto till markägaren) av träd och buskar ske. Träd och buskar på betesmark får efter förvaltarens godkännande avverkas (ev. rotnetto till markägaren)
- Bete med nöt och/eller hästar, ej får. Bete får ej ske under tidsperioden 1 december till 31 mars. På Lillehem kring Davidskärr får betesdjur ej påsläppas före den 15 maj. Djur som används för hävd av området och som avmaskats ska ha en karenstid på 14 dagar innan betespåsläpp.
- Successivt utbyte av uttjänta stängselstolpar till obehandlade ekstolpar som bränts i rot delen. Befintliga ekstolpar får först tas bort när de fallit.
- Betesfredning i syfte att gynna blomning, fjärilar, humlor och bin bör ske årligen och ambulerande med provisoriska elstaket. Det betesfredade området bör några 1000 kvadratmeter stort. (utgör samma område som i skötselområde sandstäpp).
- Vid behov får bränning ske för att hålla fältskiktet lågt och reducera mängden humus och eventuell framtida förekomst av knylhavre. Mer än 20% av ytan bör inte brännas samma år. Bränningen bör ske mellan oktober-slutet av mars månad. I början av april börjar den markbyggande trädlärkan häcka.
- Vid behov får grävningar, harvningar etc ske i syfte att skapa omrörning i sanden.

Vid skötsel- och restaureringsåtgärder gäller att:

- Skötselområdet torra hedar får minska i areal för att öka skötselområdet sandstäpp.

Tryckimpregnerade stolpar är praktiska men mycket artfattiga

4.2 Skötselområde Sandstäpp minst 2,9 hektar, varav restaureringsmark 2,9 hektar

4.2.1 Beskrivning

Skötselområdet ligger insprängt i skötselområdet torra hedar med inslag av sandstäpp, med en varierad geografisk utbredning i tid och rum. På bilaga 1 markerade områden är enbart områden som utifrån geologiska förutsättningar och solinstrålning bedöms ha extra goda förutsättningar för att uppnå sandstäpp. Här följer en fördjupad beskrivning av sandstäppen och dess skötsel. Sandstäppen är helt beroende av näringsfattig, kalkrik mark och kontinuerliga markomrörningar. Arealen sandstäpp varierar från år till år. Sandstäpp är en akut hotad naturtyp med ett flertal arter av växter (däribland tofsäxing, sandnejlika och sandvedel) och svampar (däribland jordstjärnor, disk- och stjälskröksvampar) som enbart lever i denna typ av miljö. Sandstäppen kan indelas i tre successionsfaser; 1 initialfas med kolonisation av arter på vegetationsfria, humusfattiga sandytor. 2 optimalfas med ett artrikt vegetationstäck och med en slutenhet på cirka 50%. 3 degenerationsfas med ett slutet vegetationstäck och ett större inslag av olika lavar. Det är eftersträvarsvårt att hålla sandstäppen i successionsfas 1 till 2. Möjliga åtgärder för att upprätthålla successionsfas 1 och 2 är att plöja, harva, gräva eller på andra vis åstadkomma markomrörning. Kalk får, efter provtagning, spridas för att upprätthålla för sandstäpp lämpliga pH-värden. Det ska påpekas att det senaste århundradets luftföroreningar av främst svaveldioxid har bidragit till att reducera mängden kalciumjoner i marken. Sandstäpp finns i Sverige enbart på ett fåtal områden i östra Skåne, däribland i angränsande naturreservat. Alla åtgärder som står till buds bör vidtas för att inte förlora denna naturtyp. Arealen sandstäpp får öka kraftigt på bekostnad av andra skötselområden.

Sandstäppen ligger insprängd i skötselområdet torra hedar
Bild från Kumlan

Sandstäpp på väg ut ur den optimala fasen mot
Degenerationsfasen, bild från Vitemölla strandbackar

4.2.2 Bevarandemål

- Området ska hållas helt fritt från träd och buskar.
- Området ska hävdas så att grässvålen är kortsnaggad och förnaansamlingen är ringa.
- Det ska förekomma rikligt med öppen sand. Mellan 10-15% av sandstäppen ska utgöras av sandblottor.
- Fortsatt betesdrift och eller bränning samt markomrörning i syfte att reducera förnaansamling och eventuell knylhavreförekomst.
- Vegetationen ska domineras av sandstäppsarter som bl.a. stor sandlilja och tofsäxing.
- Om det blir aktuellt att sätta upp permanenta stängselstolpar, ska dessa bestå av obehandlad ek som bränt i rot delen i syfte att gynna lavar.

Bevarademålet är ej uppnått.

4.2.3 Restaureringsåtgärder

Vintern 1994/95 genomförde John-Erik Nilsson ett antal sandstäppsrestaureringar, bland annat på Lillehem 1:8. Kalksand påfördes på två 20x20 meters områden på betesmarken, med 4 resp 8m³ sand från sandtåkten, se bild nedan, vilken utharvades till en 1 respektive 2 cm tjocklek. Bl.a. tofsäxing ökade snabbt i antal. Ytterligare information om detta restaureringsarbete finns i reservatspärmen. Ytterligare restaurering är nödvändig.

- Utökning av arealen sandstäpp genom t.ex. grävning, plöjning, avskrapning på bekostnad av skötselområde torra hedar.
- Spridning av frön och eller plantor från sandstäppsarter (både inom och utanför naturreservatet) till i första hand restaurerade områden. I synnerhet arterna sandnejlika och sandvedel samt stor sandlilja.

År 1995 genomfördes åtgärder för att öka arealen sandstäpp i området, där ibland på Lillehem 1:8 norr om vägen. Foto Bengt Davidsson

Området i september 2014

4.2.4 Skötselåtgärder

- Bete med nöt och/eller hästar, ej får. Bete får ej ske under tidsperioden 1 december till 31 mars. Djur som används för hävd av området och som avmaskats ska ha en karenstid på 14 dagar innan betespåsläpp.

- Betesfredning i syfte att gynna blomning, fjärilar, humlor och bin ska ske årligen och ambulerande med provisoriska elstaket. Det betesfredade området bör vara några 1000 kvadratmeter stort. (utgör samma område som i skötselområde torra hedar)
- Vid behov får bränning eller slåtter ske för att hålla fältskiktet lågt och reducera mängden humus. Mer än 20% av skötselområdet bör inte brännas samma år.
- Vid behov får grävningar, harvningar, etc ske i syfte att skapa omrörning i sanden.
- Vid behov får spridning av ren kalk (typ Ignaberga kalk) ske, efter provtagning och beräkning av mängd/m² så att buffertvärdet är minst 5% CaCO₃ och pH är minst 7.

Läppstekel (NT) lever i kolonier. Arten är helt beroende av sandig mark

4.3 Skötselområde Trädesmark cirka 4,9 hektar, varav restaureringsmark 4,9 hektar

4.3.1 Beskrivning

Områden på tidigare åkermark, vilken planterades igen med barrträd för cirka 100 år sedan. Idag består områdena i huvudsak av yngre barrplantager. Forskning och praktisk naturvårdsskötsel har visat på trädesbrukets viktiga betydelse för sandinsekter generellt och dynglevande skalbaggar i synnerhet. Tanken med trädesmarken är att det främst utgörs av ett område som upplöjs 2-5 år, beroende på hur snabbt området växer igen. Området bör indelas i olika delområden som upplöjs och harvas olika år i oktober-mitten av mars månad, när grässvålen upptar mer än 75% av delområdet. Huvudsyftet är att skapa ett bra habitat för dynglevande skalbaggar samt underordnat ett successionsområde för växter. Sådd av ex gamla kulturväxter bör inte ske i detta område, eftersom det skulle motverka fältpiplärkans möjlighet till häckning negativt. Betesdjur ska ha full tillgång till området, för att deras spillning ska kunna avlämnas här. Området kommer inte utgöra betesmark enligt EU:s definition. Sandlevande växter, i synnerhet ettåriga kommer att gynnas kraftigt i dessa områden.

Efter nedtagning av tall och harvningen på Møllegården återkom både fältpiplärkan (EN) och sandödla (VU).

4.3.2 Bevarandemål

- Öppen sandig mark, som tillåts växa igen några år efter plöjning. Igenväxningen får aldrig gå så långt att grässvålen upptar mer än 75% av området. Träd eller buskar får ej förekomma.
- Området ska utgöra en hotspot för dynglevande skalbaggar.
- Fältpiplärka bör häcka årligen inom fastigheten Maglehem 54:5.

4.3.3 Restaureringsåtgärder

- Avverkning av barrträd inklusive grot och stubbrytning där så är nödvändigt (rotnetto till markägaren). Avverkat material borttransporteras från området.
- Hopsamling och bränning av kvarlämnade avverkningsrester.
- Under 3 år plöjs och harvas hela området igenom, dvs 1/3 plöjes och harvas per år och efter 3 år är allt genomarbetat. Därefter följer skötselåtgärderna.

4.3.4 Skötselåtgärder

- Kontinuerliga plöjningar och harvningar, med sikte på att åtgärda cirka 1 hektar/år, så att bevarandemålet kan innehållas. Målsättningen ska vara att de nyplöjda områdena inte ska ligga bredvid varandra, vilket gynnar fröspridning. Betesdjur ska ha tillgång till hela området under betessäsongen.

4.4 Skötselområde Allmogeåkrar cirka 1,9 hektar, varav restaureringsmark 1,9 hektar

4.4.1 Beskrivning:

Områden på tidigare åkermark, vilken planterades igen med barrträd för cirka 100 år sedan. Idag består områdena i huvudsak av yngre barrplantager. Enstaka kvarstående tallar från den första tallgenerationen. Målet är att få till mindre åkermarker som ska utgöra ett kulturhistoriskt inslag i landskapet. Sandmarksarter kommer att gynnas särskilt när delområdena läggs i träda. Områdena kommer att skötas av nuvarande markägare till Maglehem 54:5. Om det inte finns något intresse för odling, ska områdena med övergå i skötselområde trädesmark. Gödsel får ej tillföras, när marken är urlakad på näringsämnen läggs den i träda, vilket kan innebära över 10 år innan den har samlat så mycket förna att den är lämplig att plöja upp på nytt.

4.4.2 Bevarandemål

- Åkermark med äldre odlingssorter, sk. allmogesorter som tex svedjeråg och bovete med tillhörande ogräsflora som blåklint, kornvallmo, riddarsporre etc.

4.4.3 Restaureringsåtgärder

- Avverkning av barrträd inklusive grot och stubbrytning där så är nödvändigt (rotnetto till markägaren). Avverkat material borttransporteras från området.
- De kvarstående gamla tallarna sparas.
- Hopsamling och bränning av kvarlämnade avverkningsrester.
- Hela området plöjs vid samma tillfälle. Markägaren avgör sedan i vilken omfattning odling ska ske.

4.4.4 Skötselåtgärder

- Insådd och skörd av äldre odlingssorter, sk. allmogesorter som tex svedjeråg och bovete med tillhörande ogräsflora som blåklint, kornvallmo, riddarsporre etc.

4.5 Skötselområde Rikkärr/Kalkfuktäng cirka 0,5 hektar, varav restaurering 0,1 hektar

4.5.1 Beskrivning

Inom området ligger det fina rikkärret, Davidskärr, som uppgår till cirka 0,4 hektar. På motsatta sida, enbart en bit nedstöms, om Stockabäcken, bedöms det finnas goda möjligheter att restaurera ytterligare ett rikkärr, eller åtminstone en kalkfuktäng. I närområdet finns även rikkärren, Äskebjärskärr och Äskerödskärr samt planerat restaurerat rikkärr/kalkfuktäng inom Kumlan. Davidskärr utgör ett sk. extremrikkärr med ett pH på 7 eller högre. Botaniskt sett utgör rikkärret ett av de värdefullaste områdena inom naturreservatet. Området har under en tidsperiod varit en översilningsäng. Ängavattning var vanligt under andra hälften av 1800-talet och en bit in på 1900-talet. Stockabäcken dämades upp och vattnet leddes om till en huvudfåra med sidofåror ut i ängen (rester av dämnet och huvudfåran syns än idag). Enligt Bengt Davidsson har ängavattning skett i området fram till år 1930. Därefter har området betats. Omkring extremrikkärret finns en fin kalkfuktäng med bl.a. jungfrulin, smörbollar och rödklint. Vanliga arter är ängsvädd, kärrknipprot, vildlin, majviva, kärrsälting och ängsnycklar. I kärret växer också loppstarr (VU), majnycklar (NT), ängsstarr, gräsull, slätterblomma, ängsvädd, tätört, och tagelsäv. I bottenskiktet finns bl.a. kalkkammosa (NT), kalkkällmossa, späd skorpionmossa, guldspärrmossa, stor fickmossa och bandpraktmossa. I rikkärret är ett viktigt område med sällsynta mollusker, som kalkkärrsgrynsnäcka (NT) och tandnäcka samt smalgrynsnäcka. Både kalkkärrsgrynsnäcka och smalgrynsnäcka omfattas av EU:s art- och habitat direktiv. Molluskerna är beroende av att det finns en viss mängd al i och i anslutning till kärret, då de gärna kryper upp på stammarna.

I det närliggande rikkärret Äskerödskärr finns bl.a. brudsporre och rundläppad skivsnäcka (NT) och i det närliggande rikkärret Äskebjärskärr finns bl.a. nålsnäcka (VU) och tandnäcka. Det är sannolikt att dessa mollusker skulle kunna finnas även inom Davidskärr. Dessa lokaler utgör en av Skånes viktigaste hotspotar för molluskfauna knuten till rikkärr.

Davidskärr har sedan flera decennier vårdats på ett föredömligt sätt med slåtter av Bengt Davidsson

Davidskärr med bl.a. blommande ängsnycklar och gökblomster. Närbild på ängsnyckel.

4.5.2 Bevarandemål

- Vällävdad rikkärr bevuxen bl.a. med kalkkammossa, majviva och tätört.
- Tandsnäcka och kalkkärrsgrynsnäcka ska finnas i stabila populationer.
- Omfattande trampskador får ej uppkomma.

Bevarademålet är uppnått i Davidskärr, men ej för restaureringsmarken. Bevarandemålet bedöms vara uppnått 15-30 år efter genomförd restaurering.

4.5.3 Restaureringsåtgärder

- Initial avverkning av cirka 70-80 procent av träden, som transporteras bort från rikkärret. Om det är möjligt utan alltför stora markskador får träd även dras upp. Grövre stockar sprids ut i resterande lövsumpskog. Toppar, grenar och ris tas bort från skötselområdet, får saluföras (rotnetto till markägaren) alternativt brännas på lämplig plats inom skötselområdet torra hedar. Hö från Davidskärr läggs ut årligen i området för etablering av arter. För att motverka röjgödslingseffekten bör området betas med nötboskap. Efter några år när röjgödslingseffekten avtagit avverkas resterande träd. När även denna röjgödslingseffekt avtagit inhägnas området och området slås med skärande redskap i slutet av september när fjärilssäsongen är över alternativt efterbetas. Höet bärgas från kärret alternativt tillåts ätas upp vid efterbete med nötkreatur. Vårbränning får ske för att minska förna och kväveansamling.

4.5.4 Skötselåtgärder

- Fortsatt röjning och bortforsling av främst al.
- Årlig slåtter med skärande redskap i slutet av september när fjärilssäsongen är över.
- Efterbete med nöt och eller häst, ej får, under tidsperioden från avslutad slåtter i september till som längst 1 december.
- Fortsatt inplantering eller fröspridning av arter från närliggande rikkärr. Exempel på arter som på sikt bör finnas i kärren är brudsporre (Davidskärr) och majnycklar.

4.6 Skötselområde Ädellövskog cirka 8,4 hektar, varav restaureringsmark 8,4 hektar

4.6.1 Beskrivning

Skötselområdet består av yngre ädellövskog bestående av rödek och bok med inslag av ek och tall. Nuvarande markägare har under något decennium gynnat ädellöv framför barr. Spillkråka födosöker i området under vintern.

Gallrad ädellöv år 2012

Ädellöv med inslag av tall

4.6.2 Bevarandemål

- Flerskiktad ädellövskog bestående av främst bok med inslag av ek och andra lövträd och tall.
- Antalet grova träd bör vara minst 15 per hektar.
- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor bör vara minst 20 kbm/ha.
- Området bör betas med nötkreatur,
- Gran, lärk och rödek ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Områdena får vara mycket svårframkomliga, med undantag där leder går.
- Skogsduva bör häcka årligen inom skötselområdet.

Bevarandemålet är ej uppnått.

Målbild för ädellövskog med bl.a. olikåldriga träd, grova träd, luckor, död och döende ved, en levande skog helt enkelt

4.6.3 Restaureringsåtgärder

- Avverkning av förekommande gran och lärk, som transporteras ut från området (rotnetto till markägaren).
- Successiv ringbarkning av rödek för att öka mängden död ved under övrigt ädellövs uppväxt.
- Uppsättning av minst tre holkar för skogsduva.

4.6.4 Skötselåtgärder

- Området betas med nötkreatur.
- Ringbarkning av träd i syfte att gynna grovnad hos de kvarvarande.
- Borttagning av självsådd gran och återkommande rödek.
- Underhåll av skogsduveholkarna så att de uppfyller sitt syfte, när tillräckligt med naturliga hålträd finns kan holkarna tas ned.

4.7 Skötselområde Åker, cirka 17,1 hektar

4.7.1 Beskrivning

Åkermark på Lillehem 1:8, 12:2 och 12:3 som i dagsläget främst nyttjas som vall, vilken bryts med jämna mellanrum. Norr om åkrarna ligger det biotopskyddade rikkärret Åskerödsjärret. Ute i åkern öster om bäcken på Lillehem 1:8 växer det ängsnycklar. På sikt vore det lämpligt att undanta åtminstone de fuktigare delarna av åkern och omföra dessa till betemark där bl.a. ängsnycklar kommer växa. De resterande delarna ligger lämpligast kvar som åkermark för deras betydelse för möjligheten till ett bärande lantbruk och därmed tillsäkra betesdjur inom naturreservatet. Vallskörden är viktig både för vinterutfodring och för efterbete särskilt torra år.

4.7.2 Skötselåtgärder

- Gödsling, jordförbättring och användande av kemiska bekämpningsmedel får ske. Insådd av 1 och 2 åriga grödor får ske.

4.8 Skötselområde Vattendrag och lövsumpskog cirka 5,4 hektar

4.8.1 Beskrivning

Stockabäcken rinner igenom naturreservatet i nord-sydlig riktning på en sträcka av cirka 1275 meter och utgör ett biflöde till Julebodaån. Vattendraget har ett strömmande, klart vatten med fina renspolade sand- och grusbottnar. Stockabäcken är cirka 1-2 meter bred och några decimeter djup. Vattendragets vattenkvalitet är god med stora biologiska värden bl.a. som leklokal för havsöring. Bottenfaunan är artrik och ingen art dominerar. I Julebodaån finns bl.a. nattsländorna *Ecclisopteryx dalecarlica* (NT) och *Odontocerum albicorne* (NT), vilka troligen även finns i Stockabäcken. Vattenanknutna fågelarter i området är kungsfiskare, forsärla och strömstare. Lövsumpskog växer utefter vattendragen. I lövsumpskogen växer bl.a. al, björk, hägg och ask. Fältskiktet består bl.a. olika arter starr och gul svärdsilja, På Lillehem 1:8 växer även aklejruta. Området är bitvis svärgenomträngligt, Fiskar och kräftdjur gynnas av död ved i vattendraget. Notera att fastighetsgränsen gentemot Lillehem 9:8 och Maglehem 13:6 går i eller i anslutning till bäcken. Åtgärder nedan får ej utföras utanför naturreservatet.

Stockabäcken under vårfloppet 2012, den gamla kyrkovägen mellan Lillehem och Maglehem

Lövsumpskog längs med Stockabäcken

4.8.2 Bevarandemål

- Vattendragen ska få meandra fritt inom naturreservatet.
- Död ved i olika nedbrytningsstadier förekommer i vattendraget med riktmärket en stock/100 meter.
- Körskador får ej uppkomma i området.
- Gran och främmande arter ska inte få förekomma.
- Lövsumpskogarna utmed vattendragen ska tillåtas ha en fri intern dynamik, betesdjur ska dock få tillgång till att beta området.

Bevarandemålet är, med undantag av restaureringsåtgärderna, uppnått.

4.8.3 Restaureringsåtgärder

- Återföra ur åarna rensade block och stenar. Dikningsföretag finns på cirka 70 meter längs Stockabäcken, där denna kommer in i naturreservatet.
- Fornlämningar får ej skadas.

- Lägga stockar som uppkommer vid avverkningar i området, stockarna läggs delvis på land med den andra änden i strömriktningen.

4.8.3 Skötselåtgärder

- Generellt inga åtgärder.
- Om i vattendraget nedfallna träd påverkar annan markägares mark negativt ska dessa träd i första hand placeras längs med strömriktningen och i andra hand plockas upp ur vattendraget.

4.9 Skötselområde Friluftsområden cirka 0,3 hektar

4.5.1 Beskrivning

Två minder områden, vindskyddet och pest-/kolerakyrkogården på Maglehem 54:5. Vindskyddet har några åttio på nacken, men är ett trevligt inslag för vandraren eller dagisgruppen. Pest-/kolerakyrkogården synes ännu inte utgöra något större besöksmål, främst för att den ligger i anslutning till riksvägen och att det är svårt att ta sig dit. Kyrkogården är cirka 50x50 meter och omgärdad av 1 meter höga och 1,5 meter breda murar.

Vindskyddet på Maglehem 54:5 år 2012.

Pest-/kolerakyrkogården år 2014

4.9.2 Bevarandemål

- Områden för friluftslivet.
- Funktionsdugligt vindskydd med bord och bänkar.
- Pest-/kolerakyrkogården ligger öppet utan igenväxande träd och större buskar.

4.9.3 Restaureringsåtgärder

- Ett område kring vindskyddet hägnas bort från betesmarken, detta för att hålla ev nyfikna kor borta från lunchätande besökare.
- Avverkning av tall kring kyrkogården, så att muren framträder tydligt från riksvägen.

4.9.4 Skötselåtgärder

- Underhåll av vindskydd, bord och bänkar.

- Borttröjning av uppväxande sly och buskar. Marken kring vindskyddet och i pest-/kolerakyrkogården får vårbrännas (förankrat med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet).

4.10 Skötselområde Dammar, cirka 0,1 hektar, varav nya dammar cirka 0,1 hektar

4.10.1 Beskrivning

Maglehem har potential att utgöra en långsiktig och trygg hemvist för flera av Sveriges hotade groddjur som är beroende av sandig och insektsrik miljö. De hotade arterna finns närmast på Ravlunda fältet (strandpadda och långbensgroda) och öster om Tomelilla (lökgroda). Den vattenhållande förmågan i de sandiga partierna bedöms som mycket låg. Om det likväl bedöms finnas förutsättningar att anlägga dammar i sandiga miljöer (troligen främst inom Maglehem 54:5 ska detta få ske, lämpligen med 2-3 mindre dammar). Däremot finns möjlighet att anlägga vatten för främst långbensgroda nere vid bäcken i och i anslutning till lövsumpskogen.

4.10.2 Bevarandemål

- I området bör det finnas minst 2 dammar av permanent karaktär, lämpade för långbensgroda, med flacka stränder, som är fria från fisk och kräftor. Arealen damm får öka på bekostnad av arealen skötselområde Lövsumpskog och vattendrag, floramässigt intressant mark får dock inte tas i anspråk för dammanläggning.
- Reproduktion av groddjuren långbensgroda bör ske årligen i minst en damm.

4.10.3 Restaureringsåtgärder

- Anläggande av minst 2 dammar i storleksordningen mellan 400-800 m² bör anläggas i huvudsak inom skötselområde lövsumpskog och vattendrag. Massorna bör utjämnas norr- och väster om dammen.

4.10.4 Skötselåtgärder

- De permanenta dammarna ska vara vattenhållande året om och fria från fisk och kräftor. Borttagning av bl.a. fisk kan ske med exempelvis nät och eller med rotenon. Vattenkvaliteten ska vara sådan att reproduktion av groddjuren ej påverkas negativt (dvs låga halter av ammonium och nitrat). Hägn får ej sättas upp runt dammarna, då det hindrar groddjuren att ta sig ner till vattnet, eftersom gräset kan växa sig tjockt på insidan av hägnet.

5 Friluftsliv och turism

5.1 Allmän inledning

Maglehem har mycket stor potential att bli ett uppskattat utflyktsmål. Det ligger i direkt anslutning till de mycket populära naturreservaten Drakamöllan och Kumlan.

5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsmarkering ska utföras enligt anvisningar från Naturvårdsverket. Planer finns att utvidga detta naturreservat i nordöstlig riktning. Inmätning och utstakning norr om Lillehemsvägen bör därför avvaktas.

5.3 Parkeringsmöjligheter, information och vandringsleder

Det finns inga planer att anlägga någon särskild parkeringsplats i naturreservatet. Parkering sker lämpligast på Kumlan eller Drakamöllan ytterligare parkeringsplats planeras inom det blivande naturreservatet Lillehem. Informationsskyltar bör sättas upp i samband med att naturreservatet vinner laga kraft. Informationsskyltarna bör placeras enligt förslag i bilaga 1. I området finns ett mindre vägnät vilket bör nyttjas för friluftslivet. Förslag till leder och anläggningar finns i bilaga 1. Det synes endast finnas ett behov av att anlägga ny led mellan Kumlans nya parkeringsplats och befintligt vägnät inom Maglehem 54:5, en sträcka på cirka 250 meter. Ledstolparna ska vara väl tydliga för vandraren. Ledsystemet hänger ihop med Kumlans, Drakamöllans och det blivande Lillehems vandringsnät.

5.4 Renhållning och toalett

Soptunnor och toalett finns vid naturreservatet Drakamöllans parkeringsplats.

5.5 Stängsel

I dagsläget finns cirka 3550 meter stängsel, delvis taggtråd, som behövs för att uppfylla skötselplanens mål. Ytterligare cirka 4520 meter stängsel är i behov av att sättas upp. Förslag till stängseldragning finns i bilaga 4.

6 Konsekvenser av klimatförändringarna

En ökad mängd nederbörd kommer att påskynda utlakningen av den för sandstappen så viktiga kalken. Torra varma somrar bedöms gynna den torra heden samt de växter och insekter som lever på denna. Rikkärret och fukt- och kalkfuktängen kan drabbas av återkommande sommartorka vilket leder till att de specialiserade arterna försvinner. Vattendragen kan riskera mycket låga sommarflöden och tillfälliga uttorkningar, med utslagning av det akvatiska livet som följd. Risker att invasiva arter kommer in i området och slår ut den inhemska florin och fauna ökar med ett varmare klimat.

7 Jakt

Föreskrifterna innebär förbud mot jakt under lördagar samt sön- och helgdagar, dock får genompasserande drev ske. Jakt och fångst ska ske i enlighet med jaktlagsstiftningens bestämmelser. Det är önskvärt att hålla ett hårt jakttryck på vildsvin, då dessa kan utgöra ett hot mot de dynglevande skalbagarna.

8 Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för området.

9 Dokumentation och uppföljning

9.1 Uppföljning av skötsel mål

Vart 10:e år:

Översyn av gränsmarkeringen.

Uppföljning av groddammarnas funktion, ifall rensning är behövligt och om kräftor, fisk har etablerats.

Vart 6:e år: (jämför uppföljning av Natura 2000)

Uppföljning av sandstjäppens utbredning och status.

Uppföljning av rikkärrets och kalkfuktängens status.

Uppföljning av arealen sandblottor och dyngbagarnas populationsutveckling.

En gång per år:

Tillse att skyltarna är hela och rena samt aktuella.

Tillse att anläggningarna uppfyller sitt syfte och är i gott skick.

9.2 Dokumentation av skötselåtgärder

Uppsättning och underhåll av gränsmarkering och skyltar.

Dokumentation ska ske av skötselåtgärder inom respektive skötselområde.

Underhåll av leder och andra anläggningar.

9.3 Uppföljning av kostnader

Förvaltarna ansvarar för detta.

10 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och skötselåtgärder. De skötselåtgärder som anges i skötselplanen ska ses över om uppföljningen av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

11 Kostnader och finansiering

11.1 Ekonomisk utredning

Förvaltaren gör en ekonomisk utredning avseende kostnader och intäkter för förvaltningen.

11.2 Finansiering av förvaltningen

Staten ansvarar för (ev. bekostar):

- upprättande och revidering av skötselplan,
- utmärkning och underhåll av naturreservatets gränsutmärkning,
- tillverkning och underhåll, informationsskylt 3 styck,
- anläggande av stängsel och stängselgenomgångar,
- tillsyn av naturreservatet,

Förvaltaren ansvarar för (ev. bekostar):

- genomförande av skötselplanens mål,
- iordningsställande och underhåll av leder,
- uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder,
- övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling,

Arrendatorn ansvarar för (ev. bekostar):

- sina betesdjur,
- underhåll och tillsyn av hägnader kring betesdjur, inkl löpande kostnader för elektricitet,

Markägarna ansvarar för (ev bekostar):

- fortsatt vägunderhåll,
- åkerbruk,

Åtgärder som är angelägna, men där ansvarig (ev. bekostar) ej utsetts.

- anläggande av damm för groddjur,

Förvaltaren och markägaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter till annan part.

12 Prioritering av åtgärder

Flera av åtgärderna kan löpa parallellt.

1. Utmärkning av naturreservatets gränser, söder om Lillehemsvägen.
2. Uppsättning av informationsskyltar.
3. Fortsatt bete och slåtter av välhävdat mark.
4. Omföring av barrplantager till torr hed med inslag av sandstäpp.
5. Skapande av sandstäppsområden.
6. Iordningsställande av trädesmark.

7. Anläggande av allmogeåkrar.
8. Restaurering av rikkärr.
9. Anläggande av dammar för groddjur.
10. Insådd/inplantering av sällsynta arter från närliggande populationer.
11. Skapande av mer död och döende ved i ädellövskogen.

13 Rödlistade arter enligt Artdatabanken 2010 (som finns inom eller i anslutning till naturreservatet)

RE Nationellt utdöd	CR Akut hotad	EN Starkt hotad	VU Sårbar	NT Nära hotad	LC Livskraftig
Kategori					
Funnen år Fyndplats					
Insekter:					
Fyrfläckig dyngbagge, <i>Aphodius quadriguttatus</i>		EN		2003	sandmark
<i>Apion oblivium</i>		EN		1997	
Platt frölöpare, <i>Harpalus hirtipes</i>		EN			
Daggborre, <i>Maladera holosericea</i>		EN		2009	sandmark
Skoveldyngbagge, <i>Aphodius coenosus</i>		VU		1997	sandmark
Hårdyngbagge, <i>Aphodius scrofa</i>		VU		2003	sandmark
Getingrovfluga, <i>Asilus crabroniformis</i>		VU		2011	sandmark
<i>Coniocleonus hollbergi</i>		VU		2009	sandmark
Månhornsbagge, <i>Copris lunaris</i>		VU		2014	sandmark
<i>Dicronychus equisetioides</i>		VU		2003	sandmark
Humlekortvinge, <i>Emus hirtus</i>		VU		2014	sandmark
<i>Strophosoma faberV</i>		VU		2002	
Rapssandbi, <i>Andrena bimaculata</i>		VU		2001	
<i>Galeruca interrupta</i>		VU		1997	sandmark
Gulbukig jättevapenfluga, <i>Stratiomys chamaeleon</i>		VU			fuktig mark
Barkrödrock, <i>Ampedus cinnabarinus</i>		NT		2005	
Svart gulspetsvivel, <i>Apion filirostre</i>		NT		2005	
Malörtsspetsvivel, <i>Apion sulcifrons</i>		NT		1997	
Läppstekel, <i>Bembix rostrata</i>		NT		2014	sandmark
<i>Cryptocephalus sericeus</i>		NT		2009	
Hedpärllemorfjäril, <i>Argynnis niobe</i>		NT		2006	sandmark
Hedfrölöpare, <i>Harpalus rufipalpis</i>		NT		2008	sandmark
Knubbfrölöpare, <i>Harpalus picipennis</i>		NT			hedmark
Vårtordyvel, <i>Geotrupes vernalis</i>		NT			hedmark
Smal frölöpare, <i>Harpalus anxius</i>		NT			hedmark
Oval frölöpare, <i>Harpalus servus</i>		NT		1997	sandmark
Svartfläckig blåvinge, <i>Maculinea arion</i>		NT		2014	hedmark
Rödfläckig blåvinge, <i>Aricia agestis</i>		NT			hedmark
Violettkantad guldvinge, <i>Lycaena hippothoe</i>		NT			hedmark

Sotnätjäril, <i>Melitaea diamina</i>	NT	2014	rikkärret
Väddsandbi, <i>Andrena hattorfiana</i>	NT		hedmark
<i>Ecclisopteryx dalecarlica</i>	NT		hedmark
<i>Odontocerum albicorne</i>	NT	1984	Julebodaån
Krokhorndyvel, <i>Onthophagus fracticornis</i>	NT	2011	sandmark
Rakhorndyvel, <i>Onthophagus nuchicornis</i>	NT	2011	sandmark
Mindre horndyvel, <i>Onthophagus similis</i>	NT	1997	sandmark
Allmän purpurmätare, <i>Lythria cruentaria</i>	NT	2014	
Allmän metallvingesvärmare, <i>Adscita statice</i>	NT	2014	hedmark

Växter:

Stor sandlilja, <i>Anthericum liliago</i>	EN	2014	sandstäpp, 13 ex 2014
Tofsäxing, <i>Koeleria glauca</i>	EN	2014	sandstäpp
Dvärgjohannesört, <i>Hypericum humifusum</i>	EN	2002	hed
Sandvedel, <i>Astragalus arenarius</i>	EN	2014	sandmark
Grådådra, <i>Alyssum alyssoides</i>	VU	2014	
Backsippa, <i>Pulsatilla vulgaris</i> ssp. <i>Vulgaris</i>	VU	2014	hed, 13 ex 2014
Loppstarr, <i>Carex pulicaris</i>	VU	2011	rikkärret
Skogslysing, <i>Lysimachia nemorum</i>	NT		lövsumpskog
Majnycklar, <i>Dactylorhiza majalis</i> subsp. <i>majalis</i>	NT	2014	rikkärret

Mossor:

Kalkkällmossa, <i>Philonotis calcarea</i>	NT	2006	rikkärret
---	----	------	-----------

Fåglar:

Sommargylling, <i>Oriolus oriolus</i>	EN	2012	ädellövskog
Kungsfiskare, <i>Alcedo atthis</i>	VU		födosökande
Fältpiplärka, <i>Anthus campestris</i>	EN	2014	hedmark
Hämpling, <i>Carduelis cannabina</i>	VU	2014	hedmark
Sånglärka, <i>Alauda arvensis</i>	NT	2014	hedmark

Svampar:

Mörk stjälskröksvamp, <i>Tulostoma melanocyclum</i>	CR	2006	sandmark
Stor diskroksvamp, <i>Disciseda bovista</i>	EN	1999	sandmark
Stäppjordstjärna, <i>Geastrum pseudolimbium</i>	EN	2009	sandmark
Sträv jordstjärna, <i>Geastrum berkeleyi</i>	EN	2007	sandmark
Naveljordstjärna, <i>Geastrum elegans</i>	EN	2010	sandmark
Fransig stjälskröksvamp, <i>Tulostoma fimbriatum</i>	EN		sandmark
Grå stjälskröksvamp, <i>Tulostoma kotlabae</i>	EN		sandmark
Läderboll, <i>Mycenastrum corium</i>	VU	2010	sandmark
Liten jordstjärna, <i>Geastrum minimum</i>	VU		sandmark
Liten diskroksvamp, <i>Disciseda candida</i>	VU		sandmark
Dvärgjordstjärna, <i>Geastrum schmidelii</i>	NT	2006	sandmark

Rödbrun jordstjärna, <i>Geastrum rufescens</i>	NT	2006	sandmark
Stjälkröksvamp, <i>Tulostoma brumale</i>	NT	2006	sandmark
Spetsfotad champinjon, <i>Agaricus litoralis</i>	NT		sandmark
Korpnopping, <i>Entoloma corvinum</i>	NT		sandmark
Hedröksvamp, <i>Lycoperdon ericaeum</i> ,	NT		sandmark

Mollusker:

Nålsnäcka, <i>Platyla polita</i>	VU	2006	rikkärr
Kalkkärrsgrynsnäcka, <i>Vertigo geyeri</i>	NT	2006	rikkärr

Groddjur som finns i närområdet:

Långbensgroda, <i>Rana dalmatina</i>	VU
Strandpadda, <i>Bufo calamita</i>	VU

Andra arter av intresse:

Aklejruta, <i>Thalictrum aquilegiifolium</i>	19 ex 2014
Majviva, <i>Primula farinosa</i>	100-200 ex 2014
Tätört, <i>Pinguicula vulgaris</i>	50-100 ex 2014
Månlåsbräken, <i>Botrychium lunaria</i>	100-200 ex 2014
Tvåblad, <i>Listera ovata</i>	22 ex 2014
Slätterblomma, <i>Parnassia palustris</i>	100-200 ex 2014
Brudsporre, <i>Gymnadenia conopsea</i>	angränsande kärr
Strömstare, <i>Cinclus cinclus</i>	
Forsärla, <i>Motacilla cinerea</i>	

Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas och förekommer eller förväntas förekomma efter restaurering:

Art	kod	förekomstform
Kungsfiskare, <i>Alecedo atthis</i>	(A229)	födosökande
Röd glada, <i>Milvus milvus</i>	(A074)	födosökande
Stenfalk, <i>Falco columbarius</i>	(A098)	rastande
Törnskata, <i>Lanius collurio</i>	(A338)	födosökande/möjligen häckande

14 Källor

14.1 Kartor

- Skånska Rekognoceringskartan 1812-20 VIÖ 204, Originalet finns på Krigsarkivet
- Häradsekonomska kartan 1926-34, Maglehem J112-3-76, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Ekonomiska Kartan 1971-72, Tulleboda J133-2D6i74, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Ekonomiska Kartan 1971-72, Maglehem J133-2D6j74, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet © Geodatasamverkan

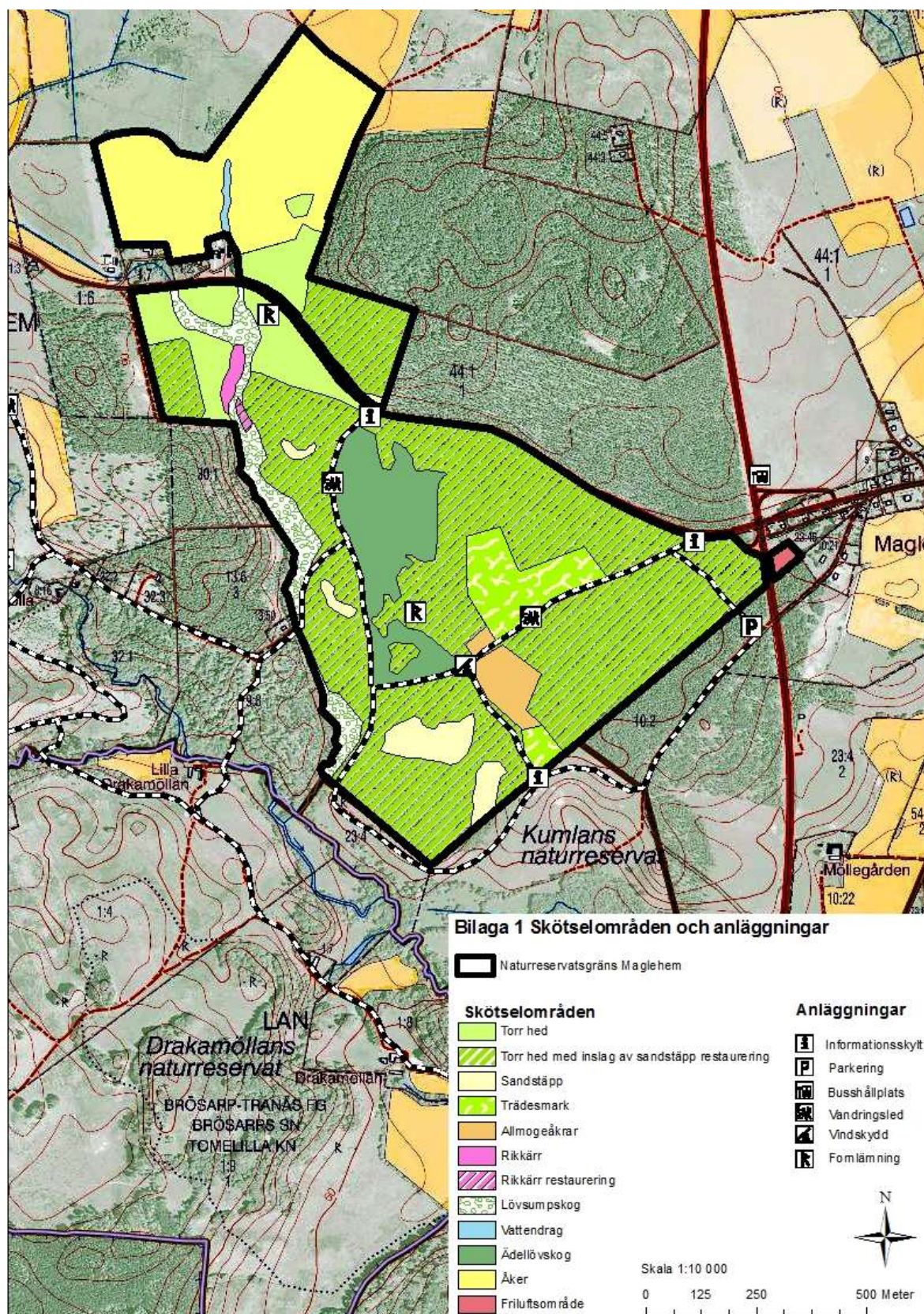
14.2 Litteratur

- Jordartskartan, 2D Tomelilla NO/2E Simrishamn NV, Sveriges Geologiska Undersökning Serie Ae nr 135, år 2000.
- Kulturmiljöprogram för Skåne 2006, Länsstyrelsen i Skåne län
- Skånes rikkärr, Länsstyrelsen i Skåne län, 2009:41
- Länsstyrelsen i Kristianstads län 1996. Från Bjäre till Österlen. Skånska natur- och kulturmiljöer
- Artdatabankens artfaktablad <http://www.artdata.slu.se>
- Naturvårdsverket, Åtgärdsprogram för dynglevande skalbaggar 2007-2011, rapport 5689, 2007
- Drakamöllan i forna tider och på nära håll, John-Erik Nilsson, 2011
- Rapport rikkärrsväxteriet 2014, Bengt Davidsson

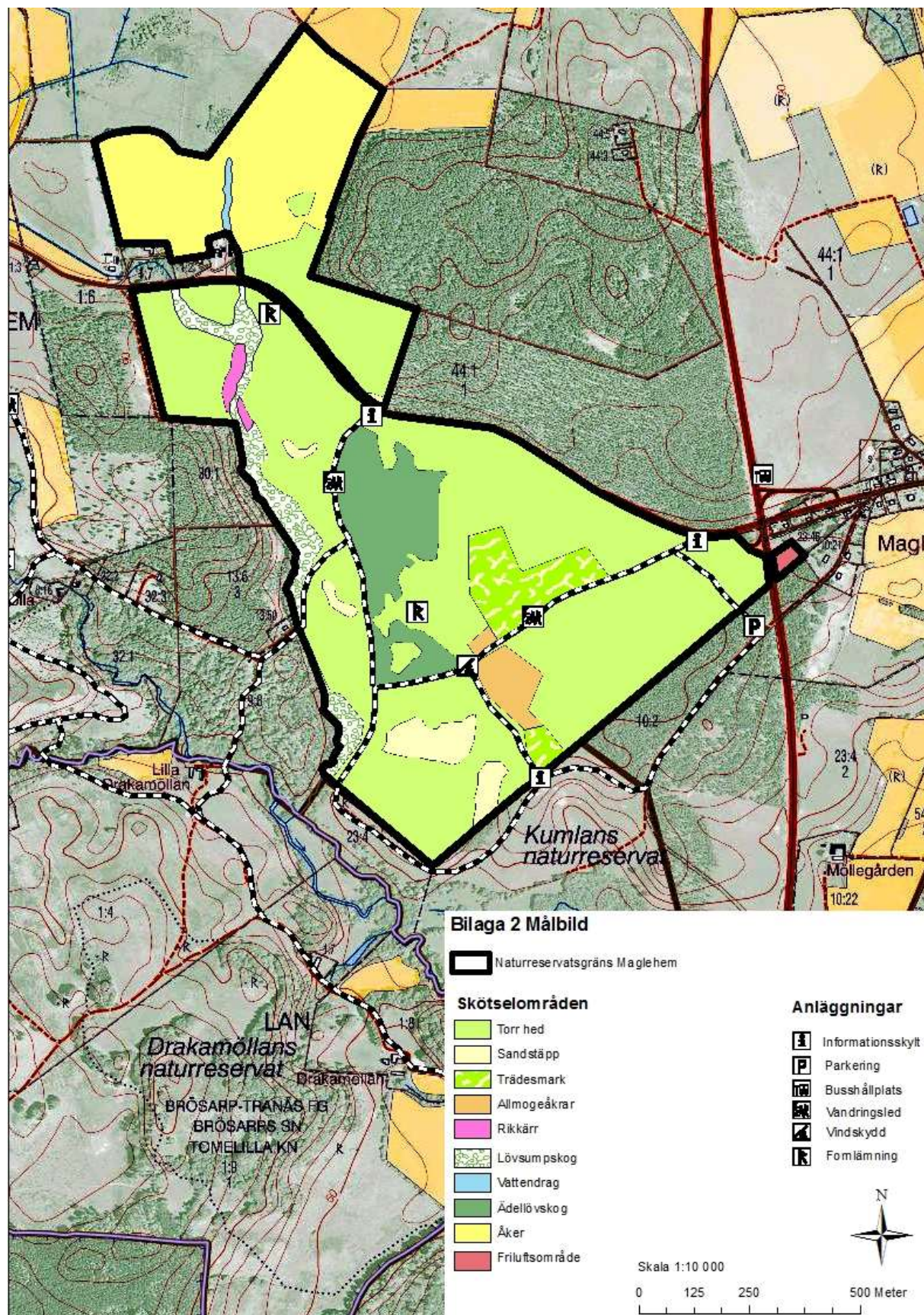
14.3 Muntliga kontakter

- Bengt Davidsson (markägare, Lillehem 1:8, 12:2 och 12:3)
- Eva Tronarp, Hans Larsson (markägare Maglehem 54:5)
- Mats Frangeur (sakkunnig)
- John-Erik Nilsson (sakkunnig)

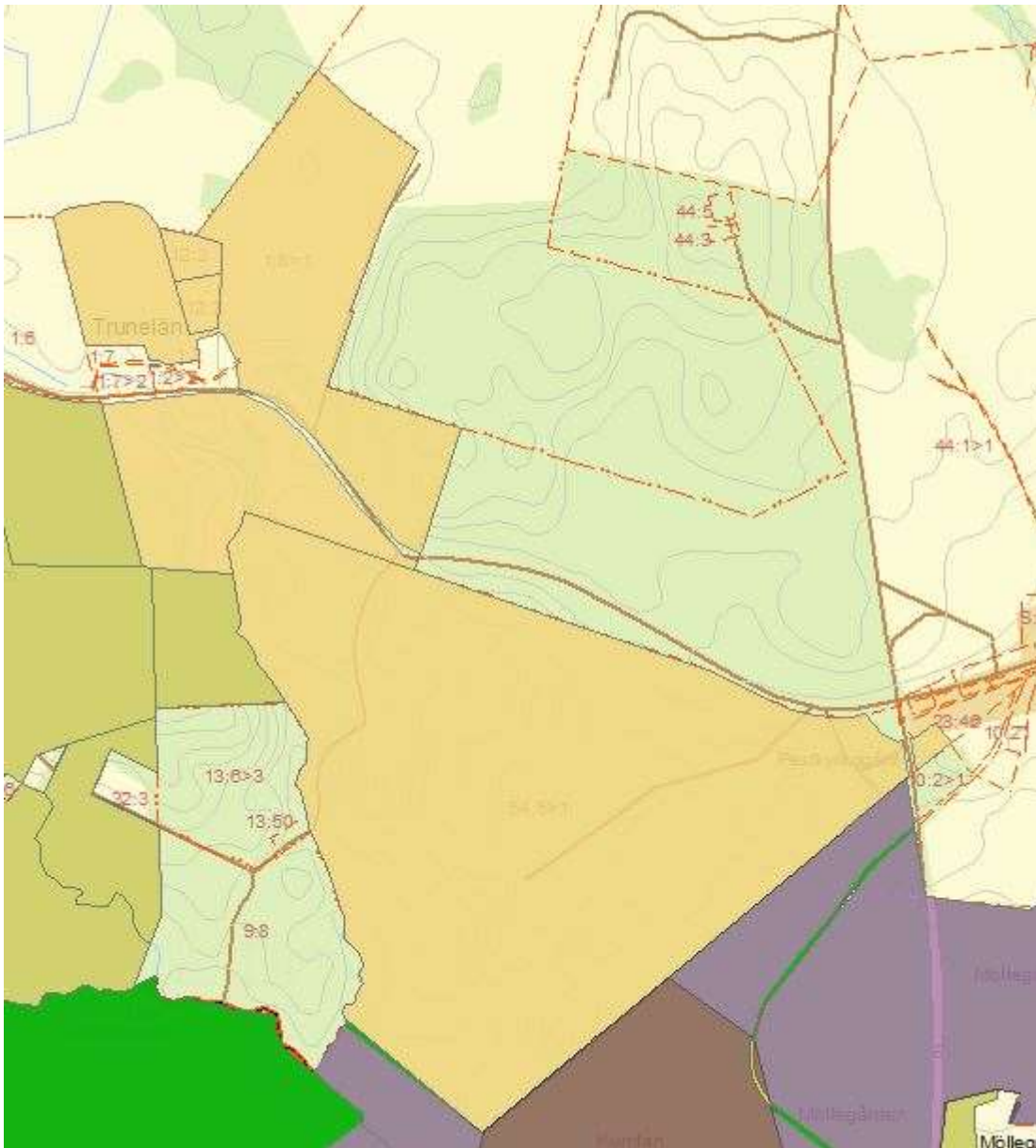
BILAGA 1 Skötselområden och anläggningar

BILAGA 2 Målbild

BILAGA 3 Markåtkomst

Allt har blivit intrångsersatt utom del av Maglehem 44:1

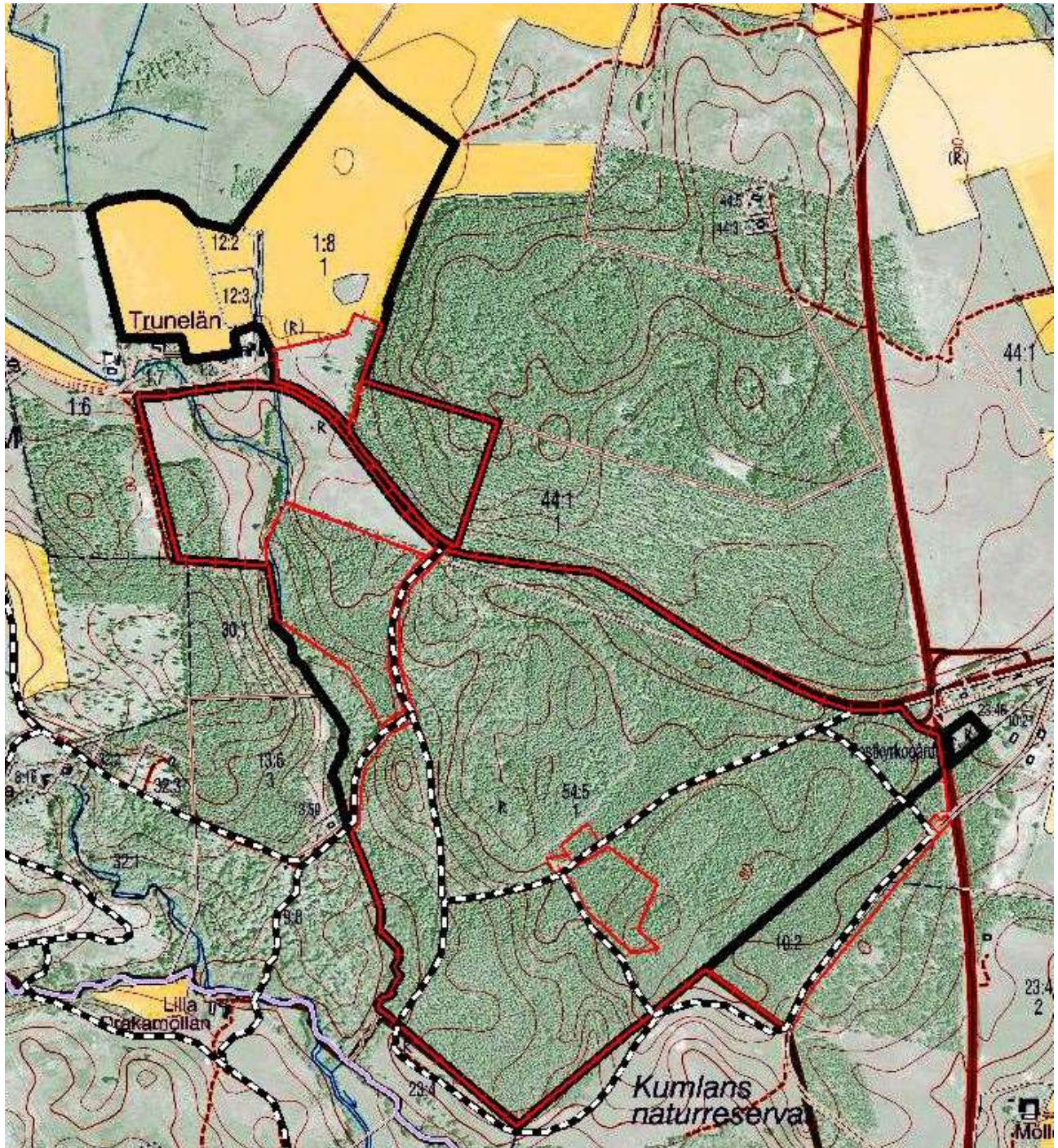
BILAGA 4 Förslag till stängseldragning

Förslaget bygger på vad som är praktiskt genomförbart och naturmässigt motiverat.

Målet är stora betesfällor.

Vägar som används för fordonstrafik ska vara fränstängslade.

Under restaureringsfasen kan ytterligare stängsel behöva sättas upp för att styra betet bättre.

Naturreservatet Maglehem i Kristianstads kommun kommer få en stor inverkan på möjligheten att långsiktigt bevara hotade arter som lever i ett sandigt odlingslandskap.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturresevat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med reservatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller också information om friluftsliv, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötande

Havs- och vattenmyndigheten: Tillstyrker förslaget.

SGU: Ser positivt på bildandet av naturreservatet. Den geologiska beskrivningen är bra och överensstämmer med SGUs information.

Trafikverket: Har inget att erinra. De trycker på vikten av att besökare inte lockas att vistas på eller nära väg 19 utan vandringsleder läggs så att denna risk minimeras, samt att för väg 19 gäller utökat byggfritt avstånd om 30 meter. Det finns i dagsläget inte några konkreta planer på om och i så fall hur väg 19 kan komma att byggas om är det inte möjligt att bedöma konsekvenserna av reservatsbildningen i detta avseende. De finner det önskvärt med en noggrann analys av i vilka områden som det är önskvärt att naturvärdena utvecklas så att en konflikt mellan dessa värden och en framtida ombyggnad av väg 19 i möjligaste mån undviks.

Länsstyrelsen: Erinrar att vandringslederna är förlagda långt från vägarna. Parkeringsplatsen som kommer att ligga på Kumlans naturreservat ska anläggas minst 30 meter från väg 19. Länsstyrelsen arbetar för att öka naturvärdena inom hela naturreservatet, initialt kommer florantroligen att sprida sig in på restaurerade ytorna främst ifrån vägrenen och från Kumlans naturreservat. Länsstyrelsen har dock ett fokus på att öka naturvärdena en bit in från vägen. Det ligger även i Länsstyrelsens intresse att olika insekter och fåglar inte medvetet dras mot eller till vägbanan.

TeliaSonera Skanova Access AB: Har inget att erinra.

Olseröds elektriska: Har inga synpunkter.

Lunds Botaniska Förening (LBF) Har inget att erinra mot förslaget att bilda reservatet med de skötselåtgärder som beskrivs i förslaget. LBF är positiv till att man

har ett helhetsperspektiv på Österlens sandmarker där en grupp angränsande reservat (inklusive det blivande) länkar ihop områden med värdefulla naturtyper och på så sätt återskapar ett system av sammanhängande 'metapopulationer' för de växter och djur som ingår i naturtyperna. De förslagna åtgärderna är ambitiösa och har goda förutsättningar att gynna den biologiska mångfalden i området. Förslaget borde bli lite mer konkret i de delar som handlar om hur man ska överföra planterad tallskog till hed och sandstäpp. Finns det tidigare erfarenheter av denna åtgärd, t ex hur snabbt avklingar effekter av röjningsgödsling och sur tallförna? Hur ska inplanteringen av sandnejlika, sandvedel och stor sandlilja gå till? För sandnejlika bör det finnas användbara erfarenheter från Kristianstads Vattenrike, där man använt pluggade plantor från frösådder i växthus/bänkgård, men för sandvedel och sandlilja finns oss veterligen ingen sådan information. Man kan gissa att tillgången på frön av dessa arter är begränsad, speciellt i betade sandstäppsområden med mycket kaniner (som gärna betar av fruktställningarna) och då vinner man mycket på att plantera ut rotade småplantor i stället för frön (större överlevnad). Etablering av tofsäxing kan däremot ske med frön, antingen genom naturlig inspridning (som tycks fungera bra ifall arten redan finns i området) eller genom insädd/utläggning av hö (ifall arten saknas i omgivningarna).

Skapandet av trädesmarker (med eller utan åkerbruk) kan antas gynna ettåriga sandväxter, varför vi också vill påtala möjligheten att plantera in minskande och starkt hotade arter som sandnörel, alvarveronika och klubbveronika på trädesytorna. Dessa arter förekom ofta på sandiga trädesåkrar i det tidigare jordbrukslandskapet. I den mån allmogeåkrar anläggs bör man beakta möjligheten att så in och därmed gynna hotade åkerogräs (för vilka det finns ett speciellt åtgärdsprogram).

Restaureringen av rikkärr/kalkfuktäng nedströms Davidkärr känns som ett lovande projekt, inte minst pga av tillgången på hö från det befintliga kärret. Möjligen bör höstslåttern kombineras med en förslått för att hålla nere den högvuxna vegetation med älgört, nässlor och rosendunört som annars kan ta över (jmf skötselåtgärderna för Sularpskärr i västra Skåne).

Uppföljningsdelen i den blivande skötselplanen (sidan 32) kunde gärna bli lite mer konkret vad gäller metodiken. Det vore t ex bra att föreslå någon form av systematisk uppföljning med fasta provtytor. Dokumentation måste också omfatta från vilka lokaler som utplanterade frön eller plantor härstammar.

Länsstyrelsen: har tidigare erfarenheter sedan 1980-talet av att restaurera hed och sandmarker som har varit bevuxna med tall, däribland inom Drakamöllan. Eventuell inplantering/sädd kommer först påbörjas när överlevnadsförutsättningarna bedöms vara goda. Länsstyrelsen valde att ange några specifika arter som bör införas i området. Det finns möjlighet, under förutsättning att dokumentation sker och att arterna kommer från närområdet att plantera eller så in fler hotade arter.

Länsstyrelsen förstår tanken bakom provtytorna. Däremot dyker ett antal praktiska stängsel bekymmer upp. Länsstyrelsen vill generellt, ur kulturmiljösynpunkt begränsa mängden stängsel i området. Gräs och ört tillväxten på sandmarker är helt avhängigt nederbörden. Beroende på nederbördsmängd kan såväl kruttorra förhållanden som i

det närmaste friska förhållanden uppstå, vilket komplicerar provyterresultaten ytterligare.

Entomologiska Sällskapet i Lund: stödjer syftet med naturreservatsbildningen. Men med nuvarande skötselplan och reservatsbestämmelser saknas varje form av uppföljning av insektslivet, så det går inte att efteråt fastställa om dess åtgärder varit ändamålsenliga för bevarande av insektslivet eller ej.

Hur ska länsstyrelsen någonsin kunna få reda på om syftet med reservatet blir uppfyllt när det i uppföljning av skötselplan, kapitel 9.1, helt saknas uppföljning av populationsutveckling och artsammansättning av ryggradslösa djur? Enligt kapitel 11.2 framgår att förvaltaren ansvarar för "övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling". Vi yrkar att tidpunkter för återkommande uppföljningar av ryggradslösa djur skrivs in i skötselplanen. Detta är en förutsättning för att kontrollera att skötselåtgärderna i planen är ändamålsenliga för reservatets syfte.

Speciellt stor hjälp av allmänheten och besökande entomologer med uppföljningen lär man inte heller få eftersom det enligt föreskrift C nr 7 blir förbjudet att "samla in ryggradslösa djur, t ex skalbaggar eller mollusker". Med denna formulering är det inte tillåtet att avliva en insekt av okänd art för att ta hem den för identifiering. Vi yrkar att orden i föreskrift C7 åtföljs av exempelvis följande formulering: "... annat än genom

hävning, handplockning eller annan selektiv metod med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna." Med tanke på den särskilt artrika insektsfaunan i spillning av tamboskap skulle man också, för att undvika att spillningshögar torkar ut, kunna tillägga: "Vid eftersök av insekter i spillning av tamboskap måste varje spillningshöge efteråt läggas ihop till ursprungligt utseende."

Länsstyrelsen: har god kunskap om att sandblottor och tillgång till nektar och pollen gynnar insektslivet. Länsstyrelsen väljer därför att fokusera på att iordningsställa dessa miljöer framför att lägga resurser på uppföljning av olika arter. Länsstyrelsen erinrar om dispensmöjligheter gällande C7. Orsaken till att enstaka exemplar inte får tas utan inhämtande av dispens är att vi har ett fåtal områden i länet som har eller som kommer att få mycket höga insektsvärden, däribland Maglehem. Länsstyrelsen är mån om att dessa insektspopulationer kan bibehållas.

E.ON Elnät Sverige AB: förutsätter att befintlig ledning kan vara kvar i sitt nuvarande läge, att åtgärder för drift och underhåll kan utföras vid behov, att tillträde med fordon och maskiner ej försvåras samt att E.ON Elnät inte drabbas av några kostnader till följd av bildande av naturreservatet.

Länsstyrelsen: erinrar att ovanstående omfattas av undantaget från föreskrifter.

Puggehatten - Skånes Mykologiska Förening: ser mycket positivt på att området Maglehem föreslås skyddas som naturreservat och få en detaljerad skötselplan. Det är ett ambitiöst och, vad vi kan bedöma, väl genomtänkt och genomarbetat förslag. De skriver vidare bl.a. området som det ser ut idag är mykologiskt utforskat men vi instämmer i att det finns stora möjligheter att den specialiserade funga som förekommer i kringliggande reservat på sikt kan komma att sprida sig även till Maglehem. Med tanke på ovanstående vill vi peka på att behovet av en detaljerad svampinventering är stort, inte minst för att få en bakgrundsbild till den förväntade framtida utvecklingen. I avsnittet om hur syftet ska tillgodoses: punkten "Avverka barrskog för att restaurera ..." är ofullständig och det framgår inte tydligt vad det är som ska betas.

Föreskrifterna:

Skrivningen gällande svampar under punkt C4 omöjliggör dessvärre en undersökning av områdets vedsvampsfunga, även om föreningen rent principiellt instämmer i inskränkningen. Många svampar kan inte identifieras säkert i fält och Puggehatten föreslår därför en skrivning liknande den i punkt C6. Kanske något i stil med "*För artbestämningsändamål får dock enstaka exemplar (fruktkroppar?) insamlas under förutsättning att det inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.*" Detta bör då även gälla för lavar och mossor som ofta inte heller kan identifieras säkert i fält.

En skrivning likt denna menar vi bör vara den som gäller generellt i dessa sammanhang för att underlätta kunskapsinsamlandet och minimera byråkratin.

Under punkten "Biologiska bevarandevärden " räknas en rad rödlistade och/eller sällsynta ryggradslösa djur, kärlväxter och mossor upp vilka förekommer i närområdet och kan förväntas sprida sig in i Maglehemsreservatet. Inga svampar nämns trots skrivningarna i syftesavsnittet. Även om spridning och etablering av sandmarks- och sandstäppssvampar kan förväntas ta längre tid bör gruppen nämnas här.

De poängterar vidare vikten av en planerad och långsiktig uppföljning av åtgärderna.

De undrar om det inte går att manuellt skapa lämpliga brinkar för kungsfiskare, vilket genom åren framgångsrikt gjorts på andra håll?

Avsnitt 5.3 Vi vill framföra vikten av att någon sorts översiktlig presentation av alla traktens sammanlänkade naturreservat tas fram när de nya reservaten vunnit laga kraft. Där bör det särskilt pekas ut startpunkter/P-platser och tydligt framgå var

exempelvis toalettmöjligheter och soptunnor finns. Inte minst viktigt är detta i de verktyg som finns att tillgå via internet, till exempel "*Skyddad natur*".

Länsstyrelsen: Gällande syftet med att avverka barrskog för att restaurera en flerskiktad ädellövskog med inslag av tall och där delar av ska betas. Så framgår det av bilaga 1 till skötselplanen vilka områden detta gäller. Gällande eventuellt undantag från C4 vill Länsstyrelsen erinra om möjligheten att ansöka om dispens. Antalet fruktkroppar är ännu så länge näst in till obefintliga i området. Flera personers insamling kan leda till oönskad skada på etablering av naturvärden i området. Gällande uppräknings vilka arter som bedöms kunna etablera sig i området, gäller detta arter som i princip omgående kommer att etablera sig. De hotade svamparna bedöms ta ungefär 20 år på sig att etablera sig. Det saknas dessvärre geologiska förutsättningar inom naturreservatet att manuellt skapa kungsfiskarebranter. Länsstyrelsen kommer sannolikt att presentera gemensamma skyltar för alla de naturreservat i området. "*Skyddad natur*" administreras av Naturvårdsverket.

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL REGERINGEN

Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till Regeringen, Miljödepartementet. **Överklagandet skall dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, 205 15 Malmö.**

Av överklagandet skall framgå vilket beslut Ni överklagar (ange diarienummer) och hur Ni vill att beslutet skall ändras. Ni bör också tala om varför Ni anser att beslutet skall ändras.

Skrivelsen skall undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning så bör Ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande **senast den 3 juli 2015** annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver Ni veta mer om hur Ni skall göra kan Ni kontakta Länsstyrelsen, tel 010-224 10 00 (växel).